

CW 3.1. kaders

Inhoudsopgave

CW 3.1. kaders	1
Inkomensbeleid.....	2
Verhoging tarief box 3 in 2024 en niet indexeren heffingvrij vermogen.....	4
Verfijningen en verduidelijking van box 3.....	5
Verhogen gerichte vrijstelling reiskostenvergoeding	6
Afschrijvingsbeperking gebouwen in de inkomstenbelasting	7
Aanpassingen EIA.....	8
Verlaging MKB winstvrijstelling	9
Aanpassen regeling voor geven vanuit een vennootschap	10
Verruiming herinvesteringsreserve bij het staken van een gedeelte van een onderneming ten gevolge van overheidsingrijpen.....	11
Afschaffen betalingskorting voorlopige aanslag IB.....	13
Minimumkapitaalregel in de vennootschapsbelasting	14
Aanpassing samenloopvrijstelling bij aandelentransacties	15
Algemeen btw-tarief op agrarische goederen en diensten.....	17
Beëindigen vrijstelling MRB voor taxi en OV.....	18
Brandstof toeslag nihil of verlaagd voor LNG, CNG, LPG G3.....	19
Verhogen vaste voet BPM.....	20
Versoberen kampeerauto MRB	21
Wettelijke grondslag gegevensverstrekking in het kader van Europeesrechtelijke verplichtingen	22
Actualisatie stadsverwarmingsregeling.....	23
Noodzakelijke aanvullingen wetwijzigingen voor de nieuwe eerste schijf gas	24
Inkorting van de nieuwe eerste schijf gas.....	25
Verhoging alcoholaccijns	26
Verhoging accijns stookolie.....	27
Tabakaccijns.....	29
Hardheidsclausule in de invorderingswet 1990.....	30
Minimumprijs CO2-sector	31
CO2 heffing glastuinbouw.....	33
Afschaffen verlaagd tarief glastuinbouw	34
Afschaffen vrijstellingen duaal gebruik kolen en productie van cokes.....	35
Afschaffen vrijstellingen metallurgische en mineralogische procedés	37
Beperken vrijstelling elektriciteitsopwekking.....	38
Wetsvoorstel Wet aanpassing fiscale bedrijfsvergangingsfaciliteiten 2024.....	40

Aanvullend koopkrachtbeleid <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het doel van dit pakket maatregelen is om de negatieve koopkrachtontwikkeling van uitkeringsgerechtigden te verbeteren en de koopkrachtontwikkeling over alle groepen evenwichtiger te verdelen. Ook wordt voorkomen dat de armoedecijfers toenemen. Daarnaast worden maatregelen genomen op dit pakket te dekken en om (meer) werken lonender te maken.
2. Beleidsinstrument(en)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het startpunt van het tarief tweede schijf voor AOW'ers en het startpunt van het toptarief worden verlaagd door ze beperkt te indexeren (3,55% i.p.v. 9,9%). Het doel van deze maatregelen is het behalen van een budgettaire opbrengst van € 1,8 miljard voor het evenwichtiger verdelen van de koopkrachtontwikkeling over alle groepen. b. Het tarief eerste schijf in de inkomsten- en loonbelasting wordt in 2024 verhoogd tot 36,97%. Dit is ter dekking van de zorgpremie ontwikkeling n.a.v. Zvw-uitgaven en ter invulling van de resterende dekkingsopgave van € 131 mln. in 2024 met het tegengaan van fiscale constructies of afschaffen van fiscale regelingen. Ook in de jaren na 2024 wordt het tarief aangepast ter dekking van deze twee posten. c. De arbeidskorting wordt bij het tweede knikpunt met € 115 verhoogd. Hiermee wordt (meer) werken lonender. d. De voorgenoemde halvering van de jonggehandicaptenkorting in 2024 en 2025 uit het coalitieakkoord wordt niet doorgevoerd. Hiermee wordt de koopkracht van de groep jonggehandicapten verbeterd.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	<ul style="list-style-type: none"> • De verhoging van het tarief eerste schijf heeft een budgettaire opbrengst van € 272 miljoen in 2024 en € 338 structureel. • Het verhogen van de arbeidskorting leidt tot een derving van € 207 miljoen per jaar. • Het verlagen van het beginpunt van het toptarief levert € 1622 miljoen per jaar op. • Het eindpunt van de tweede schijf voor AOW'ers verlagen heeft een budgettaire opbrengst van € 244 in 2024 oplopend tot € 351 structureel. <p>In de budgettaire paragraaf van het Belastingplan 2024 wordt hier gedetailleerd op ingegaan en zijn de volledige budgettaire reeksen opgenomen.</p>
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Het doel van dit pakket maatregelen is om de negatieve koopkrachtontwikkeling van uitkeringsgerechtigden te verbeteren en de koopkrachtontwikkeling over alle groepen evenwichtiger te verdelen.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De maatregelen in het Belastingplan 2024 maken deel uit van een breder pakket aan koopkrachtmaatregelen. Door het schrappen van de halvering van de jonggehandicaptenkorting wordt voorkomen dat de belastingdruk voor deze groep toeneemt. Het verhogen van de arbeidskorting met € 115 bij het tweede knikpunt maakt werken meer lonend en verlaagt de belastingdruk op arbeid. Daarmee dragen de maatregelen bij aan de doeltreffendheid van het pakket.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Door het aanvangspunt van het toptarief en de tweede schijf voor gepensioneerden te verlagen worden de budgettaire kosten van het koopkrachtpakket beperkt, zonder dat dit ten koste gaat van de groepen die de maatregelen uit het pakket het hardst nodig hebben. Dit vergroot de doelmatigheid van het pakket.
6. Evaluatieparagraaf	De meeste maatregelen uit het koopkrachtpakket hebben een direct effect en zijn structureel van aard. Voor deze maatregelen geldt dat deze worden meegenomen in de reguliere evaluaties. Deze vinden eens in de vijf jaar plaats. In 2023 worden

daarnaast de heffingskortingen geëvalueerd. Hierbij kan ook gereflecteerd worden op het huidige pakket. Er is voldoende data beschikbaar om achteraf vast te stellen wat de koopkrachteffecten zijn geweest voor verschillende inkomensgroepen.

Verhoging tarief box 3 in 2024 en niet indexeren heffingvrij vermogen

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Met de voorgestelde verhoging van het tarief box 3 en het niet indexeren van het heffingvrije vermogen (hvv) voor 2024 wordt dekking gevonden voor de derving die gepaard gaat met het uitstel van de introductie van het nieuwe box 3-stelsel met een jaar naar 1 januari 2027.
2. Beleidsinstrument(en)	Tariefsverhoging en niet-indexatie.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Het niet indexeren van het hvv levert jaarlijks € 89 miljoen op. De verhoging van het tarief naar 34% met ingang van 2024 levert in dat jaar eenmalig € 146 miljoen op. Uitstel van het nieuwe box 3-stelsel naar 2027 kost in 2026 eenmalig € 395 miljoen.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Voor maatschappelijke sectoren niet van toepassing. Burgers gaan meer box 3-belasting betalen.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Het gekozen beleidsinstrumentarium zorgt voor voldoende dekking van de derving die samenhangt met het uitstel van de introductie van het nieuwe box 3-stelsel.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Met de voorgestelde maatregelen wordt de derving die ontstaat door het uitstel van de introductie van het nieuwe box 3-stelsel op een evenwichtige manier binnen box 3 gedekt.
6. Evaluatieparagraaf	Met de beoogde introductie van het nieuwe box 3-stelsel met ingang van 1 januari 2027 wordt het als niet noodzakelijk beschouwd om dit voorstel te monitoren of te evalueren.

Verfijningen en verduidelijking van box 3

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	<p>In box 3 in de inkomstenbelasting wordt inkomen uit vermogen belast. Per 1-1-2023 is de wijze van heffing in box 3 door de Overbruggingswet box 3 aangepast. Het inkomen uit vermogen wordt forfaitair bepaald, aan de hand van drie vermogenscategorieën (banktegoeden, overige bezittingen en schulden) met elk een eigen forfait.</p> <p>De verfijningen in box 3 beogen de forfaitaire heffing beter aan te laten sluiten bij de werkelijkheid.</p>
2. Beleidsinstrument(en)	<p>1. Aandeel in een reservefonds van een VvE en geld op derdengeldenrekening notaris en gerechtsdeurwaarder onder banktegoeden scharen. Deze vermogensbestanddelen vallen momenteel in de categorie 'overige bezittingen', waarvoor in 2023 een forfaitair rendementspercentage van 6,17% geldt. Door deze in de categorie banktegoeden op te nemen geldt het lagere forfaitaire rendementspercentage 2. Defiscaliseren van onderlinge vorderingen en schulden bij partners en ouders met minderjarige kinderen. Doordat voor vorderingen een hoger forfaitair rendement geldt dan voor schulden, resulteert de nieuwe berekeningssystematiek van de huidige bepalingen in box 3 zoals die in de overbruggingsfase van toepassing zijn, in een hoger box 3-inkomen bij fiscale partners met onderlinge vorderingen en schulden dan voorheen. Door het voorstel worden onderlinge vorderingen en schulden in de hierboven beschreven situaties niet meer aangemerkt als vermogensbestanddelen die in de heffing van box 3 worden betrokken. Deze vorderingen en schulden hoeven daardoor niet meer opgegeven te worden in de aangifte. Daarmee wordt de fiscale behandeling van dergelijke situaties weer gelijk gesteld met de oude systematiek.</p>
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	<p>De maatregelen leiden tot een budgettaire derving van cumulatief 137 miljoen in de periode 2023-2026.</p>
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	<p>N.v.t.</p>
4. Nagestreefde doeltreffendheid	<p>1. Het geld in een reservefonds van een VvE en geld op een derdenrekening van een notaris of gerechtsdeurwaarder wordt in de regel aangehouden op een bank- of spaarrekening. Daarom is het forfait voor banktegoeden passender dan het forfait voor overige bezittingen en sluit de heffing beter aan bij het werkelijke rendement dat met deze vermogensbestanddelen behaald wordt.</p> <p>2. Onderlinge vorderingen en schulden tussen partners en tussen ouders en minderjarige kinderen leiden in de regel niet tot inkomen. Daarom zorgt het defiscaliseren van deze vermogensbestanddelen ervoor dat de heffing beter aansluit bij het werkelijk behaalde rendement.</p>
5. Nagestreefde doelmatigheid	<p>De maatregelen zijn in te passen in de bestaande systematiek van box 3 zonder aanvullende uitvoeringskosten of administratieve lasten.</p>
6. Evaluatieparagraaf	<p>Vanwege de verwachte korte looptijd van de huidige bepalingen in box 3 voor alleen de overbruggingsperiode tot aan de invoering van het nieuwe box 3-stelsel (2023-2026) wordt niet voorzien in een evaluatie.</p>

Verhogen gerichte vrijstelling reiskostenvergoeding

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het doel van het verhogen van het maximumbedrag van de onbelaste reiskostenvergoeding is om werkgevers te stimuleren een hogere reiskostenvergoeding aan werknemers te verstrekken. Werknemers kunnen hierdoor een hogere tegemoetkoming krijgen voor de kosten die zij maken voor zakelijke reizen (inclusief woon-werk).
2. Beleidsinstrument(en)	In het coalitieakkoord is afgesproken om de reiskostenvergoeding stapsgewijs te verhogen. Dit gebeurt door middel van een wetwijziging.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Verhogen van de onbelaste reiskostenvergoeding met € 0,01 per 2024 leidt tot een budgettaire derving van € 109 miljoen per jaar vanaf 2024.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De verhoging leidt tot een lastenverlichting voor werknemers als hun werkgever besluit een hogere reiskostenvergoeding te verstrekken. Voor werkgevers betekent dit een lastenverzwaring omdat hun kosten toenemen.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De onbelaste reiskostenvergoeding is dit jaar geëvalueerd op doeltreffendheid en doelmatigheid. De onderzoekers concluderen onder andere dat de onbelaste reiskostenvergoeding in hoofdzaak doeltreffend is. Het verhogen van de onbelaste reiskostenvergoeding leidt volgens de onderzoekers tot een toename van de doeltreffendheid van de regeling omdat er meer auto's zijn waarvoor de volledige variabele kosten vergoed kunnen worden en dit leidt tot een betere ondersteuning van de arbeidsmarkt.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De onbelaste reiskostenvergoeding is dit jaar geëvalueerd op doeltreffendheid en doelmatigheid. De onderzoekers concluderen onder andere dat de onbelaste reiskostenvergoeding vanuit overheidsperspectief waarschijnlijk doelmatig is. Het verhogen van het maximumbedrag vergroot de uitvoeringslast niet maar leidt wel tot een hogere budgettaire derving. Ook leidt de verhoging tot een grotere budgettaire derving. Mogelijk profiteren ook werknemers voor wie de huidige vergoeding al volstaat van de verhoging. Daarnaast nemen de negatieve maatschappelijke effecten op milieu en congestie toe. Door de verhoging neemt de doelmatigheid van de onbelaste reiskostenvergoeding waarschijnlijk beperkt af. In de evaluatie wordt aangegeven dat een verruiming van de onbelaste reiskostenvergoeding over het algemeen leidt tot hogere kosten.
6. Evaluatieparagraaf	In 2028 zal opnieuw een evaluatie van de onbelaste reiskostenvergoeding plaatsvinden waarin specifiek aandacht is voor de verhoging. Daarbij zal ook aandacht besteed worden aan de reactie van werkgevers op de verhoging van de maximale reiskostenvergoeding, veranderingen in het gebruik van de reiskostenvergoeding door werknemers en veranderingen in reisgedrag.

Afschrijvingsbeperking gebouwen in de inkomstenbelasting

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het kabinet wil graag het onderscheid tussen de afschrijvingsbeperking voor gebouwen in de inkomstenbelasting (IB) en de vennootschapsbelasting (Vpb) wegnemen. Daarmee geldt voor alle gebouwen die als bedrijfsmiddel worden gebruikt een afschrijving tot maximaal de WOZ-waarde, ongeacht of het een gebouw in eigen gebruik of ter belegging is en ongeacht of het in een IB-onderneming (c.q. in de resultaatsfeer) of een Vpb-plichtig lichaam wordt gebruikt. De mogelijkheid voor langdurig uitstel van belastingheffing (door gebruikmaking van de herinvesteringsreserve) wordt hierdoor beperkt. Bovendien worden door deze maatregel eventuele constructies tegengegaan waarbij men ruimere afschrijvingsmogelijkheden in de IB-sfeer (in vergelijking tot de Vpb-sfeer) beoogt te benutten. Daarnaast biedt de maatregel een budgettaire opbrengst die dient ter dekking van andere maatregelen in het inkomstenkader.
2. Beleidsinstrument(en)	Afschrijving op een gebouw is alleen mogelijk indien de boekwaarde hoger is dan de bodemwaarde van het gebouw. Voor ondernemers (en resultaatgenieters) in de IB gaat de WOZ-waarde als bodemwaarde voor gebouwen in eigen gebruik gelden. Er wordt voorzien in overgangsrecht. De overgangsregeling houdt in dat op gebouwen in eigen gebruik die vóór 1 januari 2024 reeds tot het ondernemingsvermogen of resultaatvermogen van de belastingplichtige behoorden en waarop de belastingplichtige al vóór 1 januari 2024 heeft afgeschreven, maar nog niet over drie volledige boekjaren heeft afgeschreven, na 31 december 2023 gedurende de resterende jaren van die – in totaal – drie boekjaren nog mag worden afgeschreven volgens de in 2023 geldende regels.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De maatregel zorgt met name voor het naar voren halen van belastinginkomsten. Op korte termijn stijgt de belastingopbrengst met € 161 miljoen door de afschrijvingsbeperking, oplopend tot circa € 200 miljoen bij het aflopen van het overgangsrecht. De lastenrelevante opbrengst is de vlakke reeks met dezelfde netto contante waarde. Deze is € 106 miljoen per jaar.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Voor ondernemers (en resultaatgenieters) in de IB gaat de WOZ-waarde als bodemwaarde voor gebouwen in eigen gebruik gelden. Een stijging van de bodemwaarde heeft tot gevolg dat er minder of geen ruimte voor afschrijving is. Deze maatregel zorgt er in het algemeen voor dat het verschil tussen de boekwaarde en de toekomstige verkoopwaarde kleiner is, met als gevolg dat de belastbare winst bij verkoop van het gebouw lager is. Daarmee wordt de mogelijkheid voor langdurig uitstel van belastingheffing door gebruikmaking van de herinvesteringsreserve beperkt.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De maatregel is doeltreffend omdat het betreffende onderscheid tussen IB en Vpb wordt weggenomen en een budgettaire opbrengst wordt gerealiseerd.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De maatregel is doelmatig omdat het doel wordt bereikt tegen zeer beperkte uitvoeringskosten.
6. Evaluatieparagraaf	Evaluatie van de afschrijvingsbeperking gebouwen is niet voorzien. Een evaluatie zou in de toekomst eventueel mee kunnen lopen in een bredere evaluatie van de fiscale positie van zelfstandigen.

Aanpassingen EIA

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het kabinet wil graag een toekomstbestendige Energie-investeringsaftrek (EIA) met een meerjarig budgettair evenwicht. Ook wil het kabinet de doeltreffendheid en doelmatigheid van de EIA verhogen.
2. Beleidsinstrument(en)	Met de EIA kan de ondernemer een percentage van de kosten van de investering in energiezuinige en duurzame bedrijfsmiddelen aftrekken van de fiscale winst. Het wettelijk percentage van de EIA zal worden verlaagd van 45,5% naar 40%. Daarnaast zal de Energielijst 2024 (e.v.) bij ministeriële regeling strikter worden geactualiseerd door te bezien of en in hoeverre de nadruk voor stimulering in toenemende mate kan worden gelegd op opties die vooral het middenbedrijf faciliteren zonder het generieke karakter van de regeling te schaden of bijvoorbeeld door zich meer te richten op technieken met een langere terugverdientijd. De aanpassingen van de Energielijst zijn dus niet opgenomen in het Belastingplan 2024, maar gelet op de samenhang tussen wetgeving en regelgeving goed om hier te duiden.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Er zijn geen budgettaire consequenties van de voorgestelde maatregelen. Voornoemde maatregelen op niveau van wetgeving en regelgeving moeten er gezamenlijk toe leiden dat de EIA budgettair beheersbaar blijft en uiteindelijk in 2026 weer een meerjarig budgettair evenwicht bereikt.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Door het versoberen van het percentage EIA ontvangt iedere gebruiker van de EIA minder fiscaal voordeel.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Door de Energielijst strikter te actualiseren kan het percentage free riders worden beperkt.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Door het verlagen van het percentage EIA wordt de doelmatigheid verhoogd en tevens getoetst of een verlaging van het percentage een omslagpunt kent.
6. Evaluatieparagraaf	De voorgestelde wettelijke aanpassing komt aan bod in de volgende evaluatie van de EIA. Deze zal uiterlijk in 2027 worden opgestart gelet op de voorgestelde horizonbepaling van de EIA tot en met 31 december 2028.

Verlaging MKB winstvrijstelling

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Maatregel dient ter dekking voor de lagere dan eerder voorziene opbrengst van de zogenoemde Pijler 2-maatregelen (het wetsvoorstel Wet minimumbelasting 2024, dat eveneens bij de Tweede Kamer aanhangig is).
2. Beleidsinstrument(en)	De MKB-winstvrijstelling is een aftrekpost ter hoogte van een percentage van de behaalde winst uit onderneming, na vermindering van die winst met de ondernemersaftrek (onder meer bestaande uit de zelfstandigenaftrek). Het percentage van de MKB-winstvrijstelling wordt verlaagd van 14% naar 12,7%. Draagt bij aan het verkleinen van het verschil in fiscale behandeling van werknemers en ondernemers in de inkomstenbelasting (IB).
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De maatregel leidt tot een budgettaire opbrengst van structureel € 180 miljoen.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De MKB-winstvrijstelling verlaagt de belastbare winst. Als de onderneming verlies lijdt, verkleint de MKB-winstvrijstelling het fiscale verlies. Door het verlagen van de MKB-winstvrijstelling zal de belastbare winst toenemen respectievelijk het fiscale verlies groter worden. Ondernemers in de IB die de MKB-winstvrijstelling toepassen zullen deze gevolgen dragen.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De maatregel is doeltreffend omdat het bijdraagt aan het verkleinen van het verschil in fiscale behandeling van werknemers en ondernemers in de IB en een budgettaire opbrengst ad € 180 miljoen per jaar wordt gerealiseerd.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De maatregel is doelmatig omdat het doel wordt bereikt tegen zeer beperkte uitvoeringskosten.
6. Evaluatieparagraaf	De voorgestelde wettelijke aanpassing komt aan bod in een toekomstige reguliere evaluatie van ondernemersfaciliteiten.

Aanpassen regeling voor geven vanuit een vennootschap

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	De overheid voert filantropiebeleid langs drie rijksbrede speerpunten: het stimuleren van geefgedrag, het bevorderen van transparantie en betrouwbaarheid van de sector en het bevorderen van samenwerking tussen overheid en filantropie. Dit is recent nog bevestigd in de beleidsvisie op filantropie. ¹ De voorgestelde maatregel komt tegemoet aan belemmeringen vanwege aftopping van de giftenaftrek die belastingplichtige aanmerkelijkbelanghouders ervaren als zij vanuit hun vennootschap willen bijdragen aan goede doelen.
2. Beleidsinstrument(en)	Door middel van een wetwijziging wordt geregeld dat: - een door een vennootschap aan een ANBI gedane gift niet aftrekbaar is, ook niet voor zover de gift lager is dan het huidige wettelijke maximum van 50% van de winst en van € 100.000; - het bedrag van die gift niet in aanmerking wordt genomen als tot het inkomen van de aandeelhouder te rekenen voordeel in box 2 of opbrengst voor de dividendbelasting.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De maatregel leidt structureel tot een derving van belastingopbrengsten van € 24 miljoen per jaar.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Een door een vennootschap aan een ANBI gedane gift is niet langer aftrekbaar in de vennootschapsbelasting en leidt niet meer bij de aanmerkelijkbelanghouder tot een belast regulier voordeel in box 2 van de inkomstenbelasting.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Uit de evaluatie van de giftenaftrek bleek dat de giftenaftrek in de Wet Vpb 1969 niet doeltreffend en niet doelmatig is. ² Om die reden is het waarschijnlijk dat ook van de voorliggende maatregel, die feitelijk een intensivering van de regeling inhoudt, de doeltreffendheid en doelmatigheid niet kan worden vastgesteld.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Zie ook onder 4 hiervoor.
6. Evaluatieparagraaf	De maatregel kan meelopen in de eerstvolgende evaluatie van de giftenaftrek.

¹ Kamerstukken II 2019/20, 32740, nr. 21.

² Dialogic, *Evaluatie giftenaftrek*, 2016. Zie ook ambtelijk rapport *Aanpak fiscale regelingen*, bijlage bij Kamerstukken II, 2022/23, 32140, nr. 167.

Verruiming herinvesteringsreserve bij het staken van een gedeelte van een onderneming ten gevolge van overheidsingrijpen

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	<p>Het kabinet wil graag een fiscale belemmering bij de toepassing van de herinvesteringsreserve (in de inkomstenbelasting) bij het gedeeltelijk staken van een onderneming ten gevolge van overheidsingrijpen wegnemen. Hierdoor wordt het gebruik van de herinvesteringsreserve in meer gevallen dan thans mogelijk voor onder andere ten gevolge van overheidsingrijpen gedeeltelijk stoppende agrariërs.</p> <p>Thans is het voor een inkomstenbelastingplichtige ondernemer niet mogelijk om de herinvesteringsreserve over de grens van de onderneming toe te passen. Indien een ondernemer meerdere ondernemingen heeft, dan kan een herinvesteringsreserve die is gevormd in de ene onderneming dus niet worden gebruikt voor een (her)investering in een andere onderneming van deze ondernemer. Voorgesteld wordt om toepassing van de herinvesteringsreserve voor een ondernemer in de inkomstenbelasting over de ondernemingsgrens mogelijk te maken in geval van een staking van een gedeelte van een onderneming als gevolg van overheidsingrijpen. Herinvestering (en daarmee doorschuiven van de belastingclaim) kan zowel naar een nieuwe onderneming als een bestaande onderneming van de betreffende belastingplichtige.</p>
2. Beleidsinstrument(en)	<p>Deze verruiming van de herinvesteringsreserve geschiedt op verzoek van de praktijk om fiscale hindernissen zo veel mogelijk weg te nemen in geval van overheidsingrijpen, meer specifiek bij het gebruikmaken van bijvoorbeeld beëindigingsregelingen door agrariërs. Door het gebruik van de herinvesteringsreserve in meer gevallen dan thans voor onder andere ten gevolge van overheidsingrijpen stoppende agrariërs, kunnen zij een belastingclaim naar de toekomst doorschuiven. Voorkomen wordt namelijk dat direct wordt geheven over de bij de vervreemding van bedrijfsmiddelen behaalde boekwinst. De herinvesteringsreserve wordt vervolgens afgeboekt op de aanschaffings- of voortbrengingskosten van bedrijfsmiddelen die in het jaar van vervreemding of in de daaropvolgende drie jaren worden aangeschaft of voortgebracht. Deze afboeking zorgt ervoor dat de afschrijvingsgrondslag van die bedrijfsmiddelen lager wordt.</p>
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	<p>De budgettaire derving van de voorgestelde maatregel bedraagt € 1 miljoen per jaar voor de jaren 2024 tot en met 2054. Structureel zijn de budgettaire aspecten verwaarloosbaar.</p>
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	<p>Hiermee wordt een fiscale belemmering bij de toepassing van de herinvesteringsreserve (in de inkomstenbelasting) bij het gedeeltelijk staken van een onderneming in geval van overheidsingrijpen weggenomen. Een belastingclaim kan hierdoor naar de toekomst worden doorgeschoven.</p>
4. Nagestreefde doeltreffendheid	<p>Door het wegnemen van de fiscale belemmering bij de toepassing van de herinvesteringsreserve (in de inkomstenbelasting) bij het gedeeltelijk staken van een onderneming in geval van overheidsingrijpen wordt ervoor gezorgd dat ondernemers die gedeeltelijk staken ten gevolge van overheidsingrijpen gebruik kunnen maken van de herinvesteringsreserve. De regeling voorziet met name op het wegnemen van een fiscale belemmering voor agrariërs die deelnemen aan een beëindigingsregeling.</p>
5. Nagestreefde doelmatigheid	<p>Het beoogde doel is om, in beginsel, een fiscale belemmering weg te nemen bij agrariërs die gedeeltelijk staken naar aanleiding van een landelijke beëindigingsregeling in het kader van de stikstofaanpak. Het wetsvoorstel sluit daarom aan bij de bepaling van overheidsingrijpen (art. 3.54, twaalfde lid, Wet IB 2001) waardoor met name deelnemers aan de beëindigingsregelingen hiervan gebruik kunnen maken. Dit maakt naar verwachting de maatregel doelmatig (i.e. niet veel bijvangst).</p>
6. Evaluatieparagraaf	<p>De nu voorgestelde aanpassing zal worden betrokken in de volgende evaluatie van de fiscale regelingen gericht op ondernemers. Deze maatregel is pas te evalueren nadat er daadwerkelijk gedeeltelijke stakingen plaatsvinden ten gevolge van de beëindigingsregelingen. Dit wordt op zijn vroegst verwacht in 2025 / 2026. Data met betrekking</p>

tot definitieve aanslagen in de IB-registers lopen bovendien twee jaar achter. Dit impliceert dat het eerst waarneembare effect van de maatregel door middel van data pas in 2027 / 2028 vast te stellen kan zijn, indien de populatie van gebruikers omvangrijk genoeg is.

Afschaffen betalingskorting voorlopige aanslag IB

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Per 1 januari 2023 is de betalingskorting bij voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting afgeschaft. Met deze wijziging wordt de betalingskorting in zijn geheel afgeschaft. Dit is in overeenstemming met de toezegging die is gedaan tijdens de parlementaire behandeling
2. Beleidsinstrument(en)	De betalingskorting bij voorlopige aanslagen inkomstenbelasting wordt afgeschaft.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Door het afschaffen van de betalingskorting bij voorlopige aanslagen inkomstenbelasting ontstaat er een structurele opbrengst van € 57 miljoen. De hoogte van de betalingskorting is afhankelijk van het rentepercentage dat wordt gehanteerd bij de invorderingsrente. Sinds 01-01-2023 wordt een percentage van 2% gehanteerd. Vanaf 01-07-2023 wordt het percentage verhoogd tot 3%. Vanaf 01-01-2024 bedraagt het percentage 4%. Dit betreft het reguliere percentage van de invorderingsrente. Dit betekent dat de opbrengst lager zal zijn wanneer het percentage van de invorderingsrente lager is dan het reguliere percentage van 4%.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Doordat er bij een voorlopige aanslag inkomstenbelasting niet langer een betalingskorting wordt aangeboden kunnen burgers niet profiteren van het financiële voordeel dat wordt aangeboden wanneer zij de gehele voorlopige aanslag inkomstenbelasting voor het verstrijken van de eerste betaaltermijn hebben voldaan.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Bij een voorlopige aanslag inkomstenbelasting wordt niet langer een betalingskorting aangeboden. Er wordt dus niet langer een korting verleend op de te betalen inkomstenbelasting wanneer belastingsschuldige de voorlopige aanslag inkomstenbelasting voor het verstrijken van de eerste termijn volledig voldoet. Hierdoor kan worden gesteld dat de maatregel doeltreffend is.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Door het voorstel wordt de betalingskorting niet langer aangeboden waardoor de opbrengst bij voorlopige aanslagen inkomstenbelasting hoger zal zijn. Het niet langer aanbieden van de betalingskorting bij voorlopige aanslagen inkomstenbelasting vereist een eenmalige aanpassing van het systeem. De uitvoeringskosten hiervoor zijn geraamd op € 110.000. Dit betreffen incidentele kosten die samenhangen met de benodigde wijzigingen in de automatisering. Door de betalingskorting niet langer aan te bieden vervalt de financiële prikkel voor belastingsschuldigen om de voorlopige aanslag in één keer te voldoen. De mogelijkheid om de voorlopige aanslag in één keer te voldoen blijft wel bestaan. De uitvoeringslasten zullen niet veel hoger worden. De inschatting is dat het nalevingstekort en de uitvoeringslasten de opbrengsten die worden gerealiseerd met het afschaffen van de betalingskorting niet gaan overschrijden.
6. Evaluatieparagraaf	Geen.

Minimumkapitaalregel in de vennootschapsbelasting

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	De minimumkapitaalregel beperkt het fiscale voordeel van de financiering met vreemd vermogen voor banken en verzekeraars. Doordat de rentelasten op groepsschulden door de toepassing van de maatregel ook in aftrek worden beperkt, werkt de maatregel verstorend ten aanzien van een efficiënte allocatie van liquide middelen binnen een groep. De voorgestelde aanpassing voorkomt onder voorwaarden dat de rentelasten op groepsschulden in aftrek worden beperkt ten einde een efficiënte allocatie van liquide middelen binnen een groep mogelijk te maken
2. Beleidsinstrument(en)	Om bovenbeschreven doel te bereiken wordt een uitzondering voor rentelasten op groepsschulden opgenomen in de bestaande wettelijke regeling (minimumkapitaalregel).
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De maatregel leidt tot een budgettaire derving van structureel € 73 miljoen. Deze derving wordt binnen de maatregel gedekt door een verlaging van het percentage aan vreemd vermogen waarboven de rentelasten in aftrek worden beperkt.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De (dekking van de derving die uitgaat van de) voorgestelde maatregel leidt tot herverdeling van de lasten binnen de sector.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Door het opnemen van een uitzondering voor rentelasten op groepsschulden kunnen banken en verzekeraars overtollige liquide middelen zo efficiënt mogelijk inzetten binnen een groep. Hierdoor wordt in lijn met het doel van de minimumkapitaalregel op groepsniveau de behoefte voor de financiering met vreemd vermogen beperkt en is de maatregel daarmee doeltreffend.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Het betreft een gerichte uitzondering in een bestaande wettelijke regeling die een beperkte groep belastingplichtigen raakt. De uitzondering is, zoals aangegeven, erop gericht om rentelasten op groepsschulden onder voorwaarden niet langer in aftrek te beperken. Hiermee is de maatregel doelmatig.
6. Evaluatieparagraaf	De opbrengst van de minimumkapitaalregel wordt gemonitord. Hierover zal uiterlijk in 2026 worden gerapporteerd. Afhankelijk van de beschikbaarheid van aangiftegegevens zal de impact van deze wijziging daarin worden meegenomen.

Aanpassing samenloopvrijstelling bij aandelentransacties

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het doel van deze wetswijziging is de ongelijkheid in het speelveld te verminderen die is ontstaan tussen marktpartijen die de vervreemding van onroerende zaken vormgeven door een aandelentransactie en marktpartijen die de onroerende zaken rechtstreeks overdragen. De voorgestelde maatregel beoogt (blijvend) een gelijk speelveld te creëren en neemt gedeeltelijk het voordeel van de ongewenste btw-besparing weg door in voorkomende gevallen ovb te heffen. Aldus wordt zo reëel mogelijk de belastingdruk benaderd waarvan sprake zou zijn bij een rechtstreekse, met btw belaste, overdracht van de onroerende zaken.
2. Beleidsinstrument(en)	Om de doelstelling te realiseren wordt de Wet op belastingen van rechtsverkeer gewijzigd. In later stadium wordt het beleidsbesluit dat ziet op de samenloop van btw en ovb in lijn met het wetsvoorstel aangepast. Positief neveneffect van de wetswijziging is dat daarmee een door de wetgeving onbedoelde en ongewenste belastingbesparing wordt bestreden.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De opbrengst van de voorgestelde wetswijziging is geraamd op structureel €62 mio per jaar vanaf 2027/2028.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Als gevolg van het wetsvoorstel zal bij de koper van nieuw vastgoed door middel van een aandelentransactie niet langer c.q. in mindere mate sprake zijn van een belastingbesparing. De mate waarin de belastingbesparing met het wetsvoorstel wordt weggenomen is afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het concrete geval.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Hoewel de effectieve btw-besparing per vastgoedaandelentransactie afhankelijk is van de feiten en omstandigheden van het geval, blijkt dat een aanvullende ovb-heffing van 4% kan leiden tot een effectieve belastingdruk van ongeveer 21% (het algemene btw-tarief) waarmee de fiscale gevolgen van een rechtstreekse levering zo dicht mogelijk worden benaderd. Aldus is er een evenwichtigere heffing die het btw-voordeel van de structuur zo gericht mogelijk (deels) wegneemt en mitigeert. Desondanks zullen zich situaties voordoen waarin de effectieve belastingheffing (aanzienlijk) hoger of (aanzienlijk) lager ligt dan 21%. Dit is echter het gevolg van de keuze voor een vast percentage. Het is uitvoeringstechnisch niet mogelijk om door maatwerk per transactie het tarief aan te passen zodat afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het geval een effectieve heffing van (exact) 21% ontstaat. In dat verband werkt de toepassing van een vast percentage rechtvaardig, doelmatig en doeltreffend.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Hoewel de effectieve btw-besparing per vastgoedaandelentransactie afhankelijk is van de feiten en omstandigheden van het geval, blijkt dat een aanvullende ovb-heffing van 4% kan leiden tot een effectieve belastingdruk van ongeveer 21% (het algemene btw-tarief) waarmee de fiscale gevolgen van een rechtstreekse levering zo dicht mogelijk worden benaderd. Aldus is er een evenwichtigere heffing die het btw-voordeel van de structuur zo gericht mogelijk (deels) wegneemt en mitigeert. Desondanks zullen zich situaties

voordoeden waarin de effectieve belastingheffing (aanzienlijk) hoger of (aanzienlijk) lager ligt dan 21%. Dit is echter het gevolg van de keuze voor een vast percentage. Het is uitvoeringstechnisch niet mogelijk om door maatwerk per transactie het tarief aan te passen zodat afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het geval een effectieve heffing van (exact) 21% ontstaat. In dat verband werkt de toepassing van een vast percentage rechtvaardig, doelmatig en doeltreffend.

6. Evaluatieparagraaf

Door de verkrijging van nieuwe onroerende zaken door middel van aandelen te belasten met ovb, beoogt het kabinet een gelijkjer speelveld te creëren tussen ondernemers die nieuwe onroerende zaken rechtstreeks leveren en ondernemers die nieuwe onroerende zaken leveren door middel van een aandelentransactie. Om te onderzoeken of de gekozen vormgeving van de voorgestelde maatregel doeltreffend en doelmatig is, wordt de voorgestelde maatregel betrokken bij een beleidsevaluatie. Dit is mogelijk zodra er voldoende aangiften zijn en onroerende zaken zijn geleverd waarbij deze maatregel van toepassing is. In verband met het overgangsrecht zal dit het geval zijn in 2028. In dat jaar kunnen ten aanzien van ten minste twee jaren eventuele veranderingen in prijzen waargenomen worden. De aangiftegegevens zijn op termijn beschikbaar vanuit de Belastingdienst. In het kader van de doeltreffendheid en doelmatigheid zullen in elk geval de volgende onderzoeksvragen worden beantwoord:

- Heeft de maatregel gezorgd voor een gelijkjer speelveld tussen ondernemers die nieuwe onroerende zaken rechtstreeks leveren en ondernemers die nieuwe onroerende zaken via aandelen leveren? (onderzoeksmethode: kwantitatieve analyse door een onderzoeksbureau en, indien mogelijk, aangevuld met informatie vanuit het Vastgoedkenniscentrum van de Belastingdienst).
- In hoeverre heeft de maatregel geleid tot een verschuiving van aandelentransacties naar transacties met deelgerechtigdheden in niet-rechtspersonen (bijvoorbeeld commanditaire vennootschappen) of transacties die conform de btw-wetgeving een overgang van het geheel of een gedeelte van een algemeenheid van goederen vormen? (kwantitatieve analyse door een onderzoeksbureau en, indien mogelijk, aangevuld met informatie vanuit het Vastgoedkenniscentrum van de Belastingdienst).
- In hoeverre wordt om de voorgestelde wetswijziging heen gestructureerd door bijvoorbeeld het te verkrijgen aandelenbelang in een onroerendezaakrechtspersoon zodanig onder samenwerkende rechtspersonen op te splitsen dat niet langer sprake is van een belaste verkrijging in de zin van de WBR? (kwantitatieve analyse door een onderzoeksbureau en, indien mogelijk, aangevuld met informatie vanuit het Vastgoedkenniscentrum van de Belastingdienst).
- In hoeverre heeft de maatregel geleid tot een prijsverhoging in de huursector? (kwantitatieve analyse door een onderzoeksbureau en, indien mogelijk, aangevuld met informatie vanuit het Vastgoedkenniscentrum van de Belastingdienst).

Algemeen btw-tarief op agrarische goederen en diensten

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	De maatregel wordt voorgesteld, omdat het beleidsdoel van het verlaagde btw-tarief op leveringen van bepaalde agrarische goederen (en bijgevolg diensten) volgens de evaluatie van verlaagde btw-tarieven irrelevant is geworden als gevolg van het afschaffen van de btw-landbouwregeling in 2018.
2. Beleidsinstrument(en)	Wetswijziging.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De maatregel heeft een structurele budgettaire opbrengst van € 43 miljoen per 2025.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	<p>De maatregel heeft financiële gevolgen voor ondernemers die geen aftrekrecht hebben, zoals ondernemers die van de kleineondernemersregeling (KOR) gebruikmaken of andere vrijstelde activiteiten verrichten (zoals een zorgboerderij). Het aantal ondernemers dat gebruikmaakt van de KOR en actief is in de agrarische sector is naar verwachting beperkt.</p> <p>De maatregel heeft ook financiële gevolgen voor particuliere organisaties die niet als btw-ondernemer kwalificeren en bijgevolg ook geen btw-aftrekrecht hebben. Voor deze organisaties, waar bijvoorbeeld ook bepaalde kinderboerderijen onder kunnen vallen, heeft dit voorstel mogelijk tot gevolg dat hun bedrijfskosten stijgen. Voor een deel van hun inkoop zal het algemene btw-tarief in plaats van het verlaagde btw-tarief gaan gelden.</p> <p>De maatregel zal ook financiële gevolgen hebben voor particulieren. De leveringen die onder de reikwijdte van dit verlaagd btw-tarief vallen worden slechts voor een deel door particulieren geconsumeerd. Dat neemt niet weg dat particulieren de tariefswijziging zullen merken in consumentenprijzen, voor zover de tariefswijziging in prijzen wordt doorberekend. Dit zal zich bijvoorbeeld voordoen in situaties waarin deze goederen worden ingekocht in de hobbysfeer.</p>
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Uit de evaluatie van het verlaagde btw-tarief volgt dat het beleidsdoel voor het verlaagde btw-tarief op leveringen van bepaalde agrarische goederen (en bijgevolg diensten) irrelevant is geworden. Voor de agrarische ondernemers maakt het doorgaans niet uit of deze goederen onder het verlaagde tarief vallen omdat zij meestal alle aan hen in rekening gebrachte btw af kunnen trekken. Het bepalen van de doeltreffendheid en doelmatigheid is daarmee eveneens irrelevant.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Zie onderdeel 4. Nagestreefde doeltreffendheid
6. Evaluatieparagraaf	N.v.t.

Beëindigen vrijstelling MRB voor taxi en OV

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Doeltreffende en doelmatige regelingen.
2. Beleidsinstrument(en)	Het kabinet is naar aanleiding van de evaluatie door SEO voornemens om de vrijstelling van motorrijtuigenbelasting voor taxi's en openbaar vervoer te beëindigen. Verder erkent het kabinet dat de regeling administratieve lasten met zich mee brengt voor zowel de uitvoering als de gebruikers van de regeling. Door beëindiging van de regeling wordt het fiscale stelsel eenvoudiger en beter uitvoerbaar
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De vrijstelling van de motorrijtuigenbelasting voor taxi en OV resulteerde in 2023 in een derving van € 50 miljoen.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Volgens SEO onderzoek heeft de vrijstelling in de praktijk hoogstwaarschijnlijk zeer beperkt effect op de reiskosten en laat het onderzoek van het Kennisinstituut voor Mobiliteit (2018) zien dat reizigers in het openbaar vervoer slechts beperkt reageren op prijsveranderingen. Mogelijk heeft de regeling effect op het aanbod van taxi's en OV, maar dat is niet goed na te gaan. In het OV wordt nauwelijks gebruikgemaakt van personenauto's. De regeling beslaat daarom voornamelijk de taxisector en 80% van die markt is gecontracteerd, voornamelijk voor doelgroepenvervoer. ³ Voor deze markt zijn deelauto's, fietsen etc. geen goed alternatief en komen hogere kosten waarschijnlijk voornamelijk terecht bij opdrachtgevers (zoals gemeenten) en ondernemers in het doelgroepenvervoer. Ten aanzien van doelgroepenvervoer zullen de eventuele gevolgen van afschaffing voor het doelgroepenvervoer in kaart worden gebracht en waar nodig op een goede manier worden weggenomen. Hiervoor zal het kabinet in overleg gaan met de betrokken partijen. Daarnaast worden de wettelijke maximumtarieven voor taxiprijzen verhoogd zodat taxi-ondernemers de extra kosten kunnen doorberekenen aan klanten en opdrachtgevers (zoals gemeenten). Het gaat hierbij om enkele centen per kilometer.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Met de maatregel wordt primair opvolging te geven aan het advies van het SEO om de taxivrijstelling af te schaffen óf te vervangen voor beleid dat hetzelfde doel behaalt zonder negatieve effecten voor het milieu
5. Nagestreefde doelmatigheid	Met de maatregel wordt primair beoogd opvolging te geven aan het advies van het SEO om de taxivrijstelling af te schaffen óf te vervangen voor beleid dat hetzelfde doel behaalt zonder negatieve effecten voor het milieu.
6. Evaluatieparagraaf	Afgezien van wat onder 3b is overwogen wordt geen specifieke evaluatie van deze maatregel voorzien.

³ Marktbeeld taxi | Publicatie | Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) (ilent.nl)

Brandstof toeslag nihil of verlaagd voor LNG, CNG, LPG G3

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Doeltreffende en doelmatige regelingen.
2. Beleidsinstrument(en)	Beëindigen van de vrijstelling van motorrijtuigenbelasting voor een autobus die hoofdzakelijk wordt gebruikt voor het openbaar vervoer en die is bestemd om hoofdzakelijk te worden aangedreven door een kracht die wordt ontleend aan vloeibaar gemaakt petroleumgas. Beëindigen van het lager tarief in de motorrijtuigenbelasting voor personenauto's die in het kentekenregister de brandstofsoort CNG, LNG of de brandstofsoort LPG met de typeaanduiding af-fabriek-, G3- of R115-installatie is opgenomen.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De vrijstelling van de motorrijtuigenbelasting voor personenauto's die in het kentekenregister de brandstofsoort CNG, LNG of de brandstofsoort LPG met de typeaanduiding af-fabriek-, G3- of R115-installatie is opgenomen leverde over 2023 een derving op van € 70,9 miljoen. Bij de vrijstelling autobussen is het budgettair belang gering want het om minder dan 30 bussen per jaar.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Het beëindigen van de vrijstellingen de eerdergenoemde vrijstelling en het lager tarief resulteert in hogere lasten voor de eerder genoemde voertuigen die rijden op de eerdergenoemde brandstoffen. Deze fossiele gas regelingen zijn destijds echter geïntroduceerd om de CO2-uitstoot te verminderen en de afhankelijkheid van benzine en diesel te verminderen. Aardgas gold toen als een duurzame en betaalbare brandstof, die een alternatief kon bieden voor benzine en diesel. Het stimuleren van het gebruik van aardgasvoertuigen werd gezien als een manier om deze doelen te bereiken. Zoals SEO en de Algemene Rekenkamer in haar onderzoek hebben geconcludeerd is de doelstelling van deze regelingen achterhaald wat betreft de inzet van fossiel gas. Door het rijden op gas fiscaal te stimuleren blijft dat relatief aantrekkelijk terwijl er al schonere alternatieven zijn. Dit kan ervoor zorgen dat gebruikers minder (snel) overschakelen naar emissievrije voertuigen, wat negatieve gevolgen kan hebben voor het milieu. Het stimuleren van nieuwe aankoop of ombouw van voertuigen op fossiel gas is daarom niet langer wenselijk.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Met de maatregel wordt primair beoogd opvolging te geven aan het advies van het SEO om de twee regelingen af te schaffen.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Met de maatregel wordt primair beoogd opvolging te geven aan het advies van het SEO om de twee regelingen af te schaffen.
6. Evaluatieparagraaf	Er wordt geen evaluatie van deze maatregel voorzien.

Verhogen vaste voet BPM

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Financiering voor de subsidiering van tweedehands elektrisch aangedreven personenauto's.
2. Beleidsinstrument(en)	Verhogen van de vaste voet in de Wet BPM 1992 met € 200 (prijspeil 2023).
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Uitgaande van 420.000 nieuwverkopen per jaar levert de maatregel bij invoering in 2025 het Rijk € 89 miljoen per jaar op.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	worden als gevolg van de verhoging geen significante gedragseffecten voorzien, daarvoor is de verhoging van € 200 in het licht van de aanschafprijs van een personenauto te beperkt.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Met de verhoging kan de subsidieregeling voor tweedehands elektrisch aangedreven personenauto's worden gefinancierd. De maatregel is daarmee doeltreffend.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Het verhogen van de vaste voet is een parameterwijziging. Hierdoor kunnen tegen relatief lage kosten de middelen worden verkregen die nodig zijn om de subsidie voor tweedehands elektrisch aangedreven personenauto's te financieren.
6. Evaluatieparagraaf	Het betreft hier een tariefsverhoging. Evaluatie is daarom niet van toepassing.

Versoberen kampeerauto MRB

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Doeltreffende en doelmatige regelingen.
2. Beleidsinstrument(en)	Het versoberen van het kwartttarief voor kampeerauto's naar een halftarief en het halftarief voor kampeerauto's die bedrijfsmatig worden verhuurd beëindigen. Doordat bijna 50 procent van de eigenaren van kampeerauto's het kenteken al schorst voor gemiddeld de helft van het jaar, betalen houders van deze voertuigen over een jaar genomen al een lager tarief.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Het budgettaire belang van de maatregel bedraagt € 288 miljoen per jaar. In 2019 en 2020 lag het budgettaire belang de derving met respectievelijk € 330 miljoen en € 334 miljoen zelfs ruim daarboven. Door schorsing zijn de misgelopen inkomsten rond de 239 mln. Bij versoberen tot half-tarief wordt een grote gedragsverandering aangenomen (meer schorsingen) waardoor de maatregel naar verwachting 40 mln. zal opbrengen.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Het versoberen van de tarieven voor kampeerauto's leidt tot een lastenverzwaring voor de houders van deze voertuigen. Voor kampeerauto's bedraagt de MRB nu bij een gemiddeld gewicht van 2600 kg, meestal rijdend op diesel inclusief opcenten (provincie Zeeland) € 880 per jaar. Bij versoberen tot een halftarief wordt dit verdubbeld, € 1.750 per jaar..
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Met de maatregel wordt primair beoogd opvolging te geven aan het advies van het SEO om de tarieven voor kampeerauto's anders vorm te geven. Tegelijk is oog gehouden voor de verwachtingen die houders van een kampeerauto momenteel kunnen hebben voor wat betreft de motorrijtuigenbelasting die moet worden betaald.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Met de maatregel wordt primair beoogd opvolging te geven aan het advies van het SEO om de tarieven voor kampeerauto's anders vorm te geven. Tegelijk is oog gehouden voor de verwachtingen die houders van een kampeerauto momenteel kunnen hebben voor wat betreft de motorrijtuigenbelasting die moet worden betaald.
6. Evaluatieparagraaf	De regeling zal in 2027 opnieuw geëvalueerd worden.

Wettelijke grondslag gegevensverstrekking in het kader van Europeesrechtelijke verplichtingen

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het wetsvoorstel geeft invulling aan Europese regelgeving met betrekking tot staatssteun ten behoeve van het vergroten van de transparantie bij het verstrekken van staatssteun aan ondernemingen. Dit wordt bereikt door de inrichting van een gestructureerd systeem waarin gegevens over staatssteunregelingen worden verzameld, verwerkt indien nodig en geregistreerd in de Transparency Award Module (TAM), of gedeeld met de Europese Commissie (EC) wanneer dit vereist is.
2. Beleidsinstrument(en)	Het voornaamste beleidsinstrument in dit wetsvoorstel is de wettelijke verankering van de verplichting voor belastingplichtigen (energieleveranciers) en begunstigen (bedrijven die staatssteun ontvangen) om RVO van gegevens te voorzien met betrekking tot staatssteunregelingen binnen de TAM. Bij de handhaving hiervan kunnen sanctie(s) worden opgelegd, om te waarborgen dat de vereiste gegevens tijdig en correct worden verstrekt. Tevens zijn belastingplichtigen en begunstigen verplicht om de benodigde gegevens aan de Minister van Financiën te verschaffen als de EC hier in het kader van de monitoring van steunmaatregelen om vraagt.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De uitvoering van de TAM brengt kosten met zich voor RVO, die gefinancierd worden door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, en het Ministerie van Financiën.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De energieleveranciers zullen kosten moeten maken voor de uitvoering van de TAM, aangezien de benodigde gegevensverstrekking een nieuwe taak voor hen is en hiervoor aanpassingen aan hun IT-systemen vereist zijn.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Door de implementatie van de maatregel wordt voldaan aan de genoemde Europese transparantieregelgeving met betrekking tot staatssteun.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De uitvoering van de TAM wordt belegd bij RVO, dat al ervaring heeft met het uitvoeren van vergelijkbare taken in andere contexten. Hiermee wordt gebruikgemaakt van bestaande expertise en ervaring, wat bijdraagt aan een effectieve implementatie van de maatregel. Daarnaast voorziet de maatregel in sanctionering om naleving af te dwingen. Aangezien veel van de benodigde gegevens al beschikbaar zijn bij belastingplichtigen en begunstigen, wordt de huidige opzet als efficiënt beschouwd en is het creëren van nieuwe gegevensbronnen niet nodig. Bovendien is de maatregel praktisch en operationeel goed uitvoerbaar, zoals blijkt uit het gevoerde overleg met Energie-Nederland, energieleveranciers en RVO.
6. Evaluatieparagraaf	Omdat deze maatregel voortkomt uit Europese verplichtingen, is een evaluatieparagraaf niet van toepassing. Zolang de Europese verplichting bestaat, zal hieraan moeten worden voldaan.

Actualisatie stadsverwarmingsregeling

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het doel van de voorgestelde maatregel is de actualisatie van de stadsverwarmingsregeling binnen de energiebelasting door de lijst van duurzame warmtebronnen uit te breiden. Deze uitbreiding omvat installaties die hoofdzakelijk gebruikmaken van aquathermie, lucht-water-warmtepompen, gasvormige biomassa of een elektrische boiler. Het doel van deze toevoeging is het voorkomen van volledige belasting van aardgas in hulpketels bij duurzame verwarmingsbronnen tegen een hoger tarief in de energiebelasting. Hiermee wordt belastinggelijkheid bevordert en wordt voorkomen dat stadsverwarmingen met vergelijkbare, maar nog niet in de lijst genoemde warmtebronnen, fiscale nadelige gevolgen ondervinden ten opzichte van stadsverwarmingen die al wel gebruikmaken van genoemde warmtebronnen.
2. Beleidsinstrument(en)	De aanpassing behelst het uitbreiden van de bestaande lijst van duurzame warmtebronnen met installaties die voornamelijk gebruikmaken van aquathermie, lucht-water-warmtepompen, gasvormige biomassa of een elektrische boiler.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	In 2024 wordt een derving van € 3 miljoen verwacht. Voor 2025 wordt eveneens een derving van € 3 miljoen voorzien. In 2026 zal naar verwachting een derving van € 4 miljoen optreden. De derving in 2027 wordt geschat op € 5 miljoen. Voor 2028 wordt een derving van € 5 miljoen verwacht. In 2029 zal de derving naar schatting € 6 miljoen bedragen. Tot slot, in 2030 wordt een derving van € 7 miljoen geraamd. ⁴
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De maatregel zorgt voor gelijke belasting voor gebruikers van stadsverwarming aan die van vergelijkbare warmtebronnen. Er zijn geen noemenswaardige financiële gevolgen voor energieleveranciers.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De toevoeging van installaties die aquathermie, lucht-water-warmtepompen, gasvormige biomassa of een elektrische boiler gebruiken aan de stadsverwarmingsregeling bestrijdt fiscale ongelijkheid tussen vergelijkbare warmtebronnen. Dit resulteert in gelijke belastingvoordelen en beoogt de keuze voor duurzame technologie te baseren op geschiktheid in plaats van fiscale overwegingen.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De uitbreiding van de stadsverwarmingsregeling strekt ertoe fiscale gelijkheid te bevorderen en te verzekeren dat vergelijkbare warmtebronnen gelijk behandeld worden. Hierdoor wordt fiscale invloed op technologiekeuzes verminderd en technische geschiktheid de belangrijkste drijfveer wordt. De stadsverwarmingsregeling is eerder als doeltreffend en grotendeels doelmatig beoordeeld bij een evaluatie.
6. Evaluatieparagraaf	De stadsverwarmingsregeling is in de meest recente evaluatie van de energiebelasting als doeltreffend en grotendeels doelmatig geëvalueerd. ⁵ De voorgestelde uitbreiding zal in een volgende evaluatie worden meegenomen. Hierbij zal getracht worden het gebruik van gas in duurzame warmtebronnen in kaart te brengen.

⁴ Alle voorgenoemde bedragen zijn in prijzen 2024.

⁵ CE Delft & Ecorys, 'Evaluatie van de energiebelasting', maart 2021.

Noodzakelijke aanvullingen wetswijzigingen voor de nieuwe eerste schijf gas

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	De wetswijziging beoogt het mogelijk te maken dat de tarieven in de nieuwe eerste schijf in de energiebelasting op gas in de toekomst daadwerkelijk kan worden verlaagd ten opzichte van het tarief in de nieuwe tweede schijf, conform de bedoeling van het amendement Grinwis c.s. inzake de eerste schijf gas. ⁶
2. Beleidsinstrument(en)	Wetswijzigingen in aanvulling op het amendement Grinwis c.s. zijn noodzakelijk om de tarieven in de eerste schijf gas daadwerkelijk te kunnen verlagen ten opzichte van het tarief in de tweede schijf. Aanpassing van wetgeving is noodzakelijk op de volgende punten: (a) de hoogte van het blokverwarmingstarief en introductie van een forfaitaire teruggave bij blokverwarming via de Belastingdienst; (b) aanpassing van de regeling voor het blokverwarmingstarief; en (c) verduidelijking van de kring van verzoekers die een teruggaveverzoek kunnen indienen bij blokverwarming.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Het kabinet past het tarief in de schijven niet aan. De maatregel heeft geen budgettaire gevolgen.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Het opsplitsen van de huidige eerste schijf gas in de nieuwe eerste en tweede schijf conform het amendement Grinwis c.s. inzake gas kost energieleveranciers incidenteel € 0,6 miljoen. Als het tarief van de nieuwe eerste schijf in de toekomst lager is dan het tarief van de nieuwe tweede schijf, kunnen contracthouders van blokverwarming (doorgaans VvE's bij de Belastingdienst een teruggaveverzoek indienen voor alle verbruikers achter de blokaansluiting. Uitgaand van 40.000 blokaansluitingen en evenveel verzoeken bedragen de totale jaarlijkse kosten van contracthouders dan € 1,6 miljoen.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Als de wetswijzigingen geen doorgang vinden, is verlaging van de tarieven in de eerste schijf ten opzichte van het tarief in de tweede schijf niet mogelijk. Het doel van de amendementen – het creëren van de mogelijkheid om het tarief te verlagen in de eerste schijf ten behoeve van huishoudens – kan dan niet worden bereikt.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De wetswijziging voorziet in noodzakelijke wetswijzigingen in aanvulling op het amendement Grinwis c.s. inzake gas.
6. Evaluatieparagraaf	De wetswijziging voorziet in noodzakelijke wetswijzigingen in aanvulling op het amendement Grinwis c.s. inzake gas. In dit licht wordt niet voorzien in een evaluatiebepaling voor specifiek deze maatregel. De energiebelasting wordt periodiek geëvalueerd. De volgende evaluatie zal naar verwachting in 2025 plaatsvinden. Hierbij kan op basis van verbruiksgegevens ook gekeken worden naar de ontwikkeling van de spreiding van het gasgebruik in relatie tot de nieuwe eerste schijf.

⁶ Kamerstukken II 2022/23, 36202, nr. 41.

Inkorting van de nieuwe eerste schijf gas

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
3. Doel(en)	Bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel Belastingplan 2023 is het amendement Grinwis c.s. inzake gas aangenomen. Het regelt dat de eerste schijf gas wordt opgeknipt per 1 januari 2024. De huidige eerste schijf gas loopt van 0-170.000 m ³ . In het amendement wordt de grens tussen de nieuwe eerste en nieuwe tweede schijf gesteld op 1.200 m ³ . Het kabinet stelt voor om de schijfgrens te stellen op 1.000 m ³ in plaats van 1.200 m ³ . Op deze manier wordt bij een eventuele toekomstige verlaging van het tarief van de nieuwe eerste schijf ten opzichte van het tarief van de nieuwe tweede schijf aan huishoudens naast een financieel voordeel tevens een prikkel gegeven om het gasverbruik zo veel terug te brengen.
4. Beleidsinstrument(en)	Het kabinet kort de in het Belastingplan 2023 reeds ingekorte nieuwe eerste schijf in de energiebelasting op gas verder in.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Het kabinet past het tarief in de nieuwe eerste schijf gas niet aan. De maatregel heeft geen budgettaire gevolgen.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Het kabinet past het tarief in de nieuwe eerste schijf gas niet aan. De maatregel heeft geen financiële gevolgen voor burgers en bedrijven.
7. Nagestreefde doeltreffendheid	De nieuwe eerste schijf biedt de mogelijkheid om het belastingdeel van de energierekening te verlagen voor het eerste deel van het verbruik. Omdat de grens van de nieuwe eerste schijf gas lager wordt vastgesteld dan het gemiddelde verbruik, zou er bij een eventueel lager tarief van de nieuwe eerste schijf gas in de toekomst een prikkel zijn om gas te besparen.
8. Nagestreefde doelmatigheid	De energiebelasting is een bestaand middel. Bij een eventuele toekomstige verlaging van het tarief van de nieuwe eerste schijf geeft een hoger energiebelastingtarief op een deel van het gemiddelde verbruik een prikkel om het verbruik te beperken.
9. Evaluatieparagraaf	Het kabinet past het tarief in de nieuwe eerste schijf niet aan. Zo lang de tarieven in de nieuwe eerste en tweede schijf gelijk zijn, geldt net als vóór het opknippen van de eerste schijf per 1 januari 2024 nog altijd één tarief tot een verbruik van 170.000 m ³ . In dit licht wordt op dit moment niet voorzien in een evaluatiebepaling voor specifiek deze maatregel. Wel wordt de energiebelasting periodiek geëvalueerd. De volgende evaluatie zal naar verwachting in 2025 plaatsvinden. Hierbij kan op basis van verbruiksgegevens ook gekeken worden naar de ontwikkeling van de spreiding van het gasgebruik in relatie tot de nieuwe eerste schijf.

Verhoging alcoholaccijns

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het doel van de voorgestelde maatregel is om vanaf 2024 een structurele opbrengst van € 153 miljoen te genereren. Daarnaast is het doel van de maatregel om de accijnsdruk op alcoholhoudende dranken te verhogen zodat dergelijke dranken prijstechnisch minder aantrekkelijk zijn om te consumeren vergeleken met niet-alcoholische alternatieven.
2. Beleidsinstrument(en)	Een verhoging van de alcoholaccijns met 16,2% per 1 januari 2024.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Structureel € 153 miljoen vanaf 2024
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De alcoholsector wordt geraakt door dit voorstel. De maatregel leidt echter tot beperkte administratieve lasten voor het bedrijfsleven aangezien het een eenvoudige tariefwijziging betreft.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	<p>De maatregel heeft primair een budgettair doel. De doeltreffendheid hangt af van de hoeveelheid alcohol die burgers nuttigen en waar deze alcohol wordt gekocht.</p> <p>Door de verhoging nemen de grensverschillen met buurlanden toe. De daadwerkelijke invloed op de grenseffecten is mede afhankelijk van maatregelen die onze buurlanden nemen. Ten tijde van indiening van onderhavig wetsvoorstel is niet bekend of, en zo ja welke maatregelen, buurlanden nemen.</p>
5. Nagestreefde doelmatigheid	De maatregel heeft primair een budgettair doel. De maatregel leidt tot beperkte extra lasten voor het bedrijfsleven en de Douane en is daarmee een doelmatige maatregel om extra opbrengsten te generen. Daarnaast heeft de maatregel als doel om een prikkel te vormen voor consumenten om minder alcohol te consumeren. Of dit doel wordt bereikt, hangt onder andere af van de mate waarin verkopers van alcoholhoudende producten de verlaging in hun verkoopprijzen doorberekenen. De overheid kan dit niet verplichten.
6. Evaluatieparagraaf	Niet van toepassing

Verhoging accijns stookolie

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
5. Doel(en)	Het doel van de voorgestelde maatregel is om het fiscale voordeel door het gebruik van stookolie ter vervanging van gasolie (diesel) weg te nemen. De aanpassing is doeltreffend indien de accijnsdruk voor zware stookolie gelijk is met die van gasolie.
6. Beleidsinstrument(en)	Verhoging van het accijnstarief voor zware stookolie van € 41,31 naar € 595,57 per 1.000 liter per 1 januari 2024.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Structureel € 26 miljoen vanaf 2024
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De aanpassing van het accijnstarief voor zware stookolie raakt allereerst producenten/gebruikers van zware stookolie als motorbrandstof (beoogd doel). Ook bedrijven die de reguliere zware stookolie op andere wijze gebruiken worden door de maatregel geraakt. Hierbij kan worden gedacht aan bedrijven die zware stookolie als verwarmingsbrandstof gebruiken. Uit een onderzoek van de Douane op basis van het accijnsaangiftesysteem in 2022 blijkt dat het gaat om slachterijen, beenderverwerkingsbedrijven en afvalverwerking- en recyclingbedrijven. Deze bedrijven zullen worden geconfronteerd met een substantieel hogere accijnsdruk voor het gebruik van zware stookolie. Het is niet bekend in hoeverre dergelijke bedrijven de hogere accijnsheffing kunnen doorberekenen in hun prijzen, hun processen efficiënter kunnen maken of alternatieve brandstoffen kunnen aanwenden.
10. Nagestreefde doeltreffendheid	Door verhoging van het accijnstarief voor zware stookolie naar het tarief voor gasolie wordt voorkomen dat er een fiscale prikkel ontstaat om zware stookolie als motorbrandstof te gebruiken. Dergelijke zware stookolie leidt in de brandstoffenmarkt tot een ongelijk speelveld tussen de reguliere schonere gasolie (diesel) en de meer vervuilende zware stookolie. De maatregel is doeltreffend indien de accijnsdruk voor zware stookolie gelijk is met die van gasolie. Of dit doel wordt bereikt, hangt af van de mate waarin verkopers van dieselvervangende stookolie de verhoging van de accijns in hun verkoopprijzen doorberekenen. De overheid kan deze (volledige) doorberekening niet verplichten. Zware stookolie heeft in de ons omringende landen een relatief laag accijnstarief. Door de maatregel wordt het accijnstarief voor zware stookolie in Nederland substantieel verhoogd. Deze maatregel kan daarom leiden tot een forse toename in grenseffecten die de doeltreffendheid van de maatregel kunnen beperken.
11. Nagestreefde doelmatigheid	Om het fiscale voordeel van dieselvervangende stookolie op de korte termijn weg te nemen is de voorgestelde verhoging van het accijnstarief een doelmatige maatregel. Het betreft immers een tariefwijziging door het bedrijfsleven en de Douane eenvoudig kan worden uitgevoerd. Naast een verhoging van de accijns heeft het kabinet andere oplossingsrichtingen onderzocht. Deze alternatieve oplossingsrichtingen zijn hieronder beschreven: <i>Wettelijk verbod voor het gebruik van dieselvervangende stookolie</i> Het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging kan mogelijk worden aangepast zodat de milieukwaliteitseisen van het Besluit op alle motorbrandstoffen (waaronder stookolie) van toepassing zijn. Een dergelijk wetgevingstraject is tijdsintensief en uitbreiding van dit besluit vereist mogelijk ook goedkeuring van de Europese Commissie. Een aanpassing van het Besluit biedt dus geen mogelijkheid om het probleem van de dieselvervangende stookolie op korte termijn op te lossen. <i>Gematigde verhoging accijnstarief zware stookolie</i> Een gematigd alternatief is om het accijnstarief voor zware stookolie te verhogen, maar niet direct gelijk te stellen met het accijnstarief voor gasolie. Dieselvervangende stookolie blijft dan nog steeds fiscaal aantrekkelijker dan gasolie en daarom blijft de prikkel bestaan voor gebruikers om over te stappen van gasolie naar dieselvervangende stookolie. Deze alternatieve maatregel is daarmee niet doeltreffend.

	<p><i>Fiscaal onderscheid naar gebruik</i></p> <p>Zware stookolie kan als motorbrandstof en als verwarmingsbrandstof worden gebruikt. De dieselvervangende stookolie wordt uitsluitend gebruikt als motorbrandstof. Een alternatieve maatregel is om alleen het gebruik van zware stookolie als motorbrandstof te onderwerpen aan het tarief van gasolie. Het maken van een onderscheid in accijnstarief naar het soort gebruik van de brandstof is op dit moment niet mogelijk in de accijnsaangifte. Een dergelijke wijziging zou een structuuraanpassing inhouden en daarom niet op korte termijn mogelijk zijn.</p>
<p>12. Evaluatieparagraaf</p>	<p>Wordt meegenomen bij de eerstvolgende evaluatie van de Wet op de accijns</p>

Tabakaccijns

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	De maatregel heeft primair een budgettair doel. Daarnaast is het verhogen van de tabaksaccijns een wetenschappelijk bewezen effectieve maatregel om roken te verminderen.
2. Beleidsinstrument(en)	Het verhogen van de tabaksaccijns.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De maatregel levert in 2024 € 82 miljoen op en vanaf 2025 structureel €137 miljoen.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Als gevolg van de maatregel bedraagt de gemiddelde verkoopprijs voor een pakje sigaretten van twintig stuks in 2024 naar verwachting € 10,70. Voor een pakje shag van 50 gram bedraagt de gemiddelde verkoopprijs in 2024 naar verwachting € 24,14.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De verwachting is dat de accijnsverhoging grotendeels wordt doorberekend, omdat de accijns al een groot onderdeel is van de totale verkoopprijs.
5. Nagestreefde doelmatigheid	In aanvulling op 4 bij het doorberekenen van de accijns wordt naar verwachting het beoogde budgettaire doel behaald. Daarnaast is de maatregel naar verwachting doelmatig om roken tegen te gaan.
6. Evaluatieparagraaf	Net als bij de verhoging van de tabaksaccijns in 2020 en 2023 zullen de grenseffecten van de totale verhoging in 2024 worden gemonitord. In 2024 en in 2025 voert de Douane een Empty Pack Survey uit waarbij het aandeel niet-Nederlandse veraccijnsde pakjes sigaretten wordt gemonitord. Daarbij wordt ook gekeken naar de wijzigingen in het aandeel namaaksigaretten en illicit whites (wel legaal geproduceerd maar geen legale afzetmarkt).

Hardheidsclausule in de invorderingswet 1990

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Om in bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet te kunnen komen wanneer zich onvoorziene onbillijkheden van overwegende aard voordoen bij de toepassing van de IW 1990.
2. Beleidsinstrument(en)	Voorgesteld wordt om een hardheidsclausule in de Invorderingswet 1990 in te voeren. Hiermee wordt het mogelijk om in bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet te komen wanneer zich onvoorziene onbillijkheden van overwegende aard voordoen bij de toepassing van de IW 1990.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Het invoeren van een hardheidsclausule in de IW 1990 lijkt geringe budgettaire consequenties te hebben. Dit is echter afhankelijk van de UT.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Geen
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Door in de wettekst de mogelijkheid op te nemen om af te kunnen wijken van de wettelijke bepalingen in de IW 1990 wanneer zich onbillijkheden van overwegende aard voordoen bij toepassing van de IW 1990 welke door de wetgever niet zijn voorzien wordt tegemoet gekomen aan het doel.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Het middel sluit aan bij het doel. Het instrument (de hardheidsclausule in de IW 1990) draagt dus optimaal bij aan het beoogde doel (in bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet kunnen komen wanneer zich onvoorziene onbillijkheden van overwegende aard voordoen bij de toepassing van de IW 1990).
6. Evaluatieparagraaf	N.v.t.

Minimumprijs CO2-sector

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Doel van de minimumprijs is om Nederlandse bedrijven te stimuleren om in hun investeringskeuzes rekening te houden met de gevolgen van broeikasgasemissies voor het klimaat door zekerheid te geven over de minimale kosten van CO2-uitstoot.
2. Beleidsinstrument(en)	<p>De aanpassing van het prijspad moet worden gezien in samenhang met andere beleidsinstrumenten in de elektriciteitssector en de industrie. Het verbod op het gebruik van kolen voor elektriciteitsopwekking per 2030 en het EU ETS blijven de belangrijkste instrumenten om in de elektriciteitsmarkt te zorgen voor CO2-reductie. Het prijspad van de minimum CO2-prijs industrie hangt samen met de CO2-heffing industrie en het EU-ETS. De heffing en de werking van het EU-ETS zorgen voor een beprijzing van industriële uitstoot en daarmee voor CO2-reductie in de industrie.</p> <p>Voorts wordt ter invulling van de motie Maatoug Nijboer⁷ het prijspad met ingang van 2024 geïndexeerd. Daartoe wordt de tabelcorrectiefactor jaarlijks toegepast op het bedrag voor het aankomende kalenderjaar als ook op de bedragen voor de kalenderjaren die op dat kalenderjaar nog volgen. Bij het vaststellen van het voorgestelde prijspad is bovendien - conform ook het verzoek in de genoemde motie - rekening gehouden met de inflatie in de periode 2021 tot 2024.</p>
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De verhoging van het prijspad van de minimum CO2-prijs voor de elektriciteitssector en de industrie kent geen budgettaire opbrengst of derving.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Een hoger prijsniveau kan leiden tot een toename van de risico's voor de leveringszekerheid van elektriciteit. In een scenario-analyse is onderzocht in hoeverre er nationaal een tekort kan ontstaan in productievermogen t.o.v. de piekvraag. Ter illustratie, als wordt gekozen voor een minimumprijs op 10% onder de verwachte ETS-prijs, dan zou er 5% kans zijn dat de ETS-prijs zodanig daalt dat er in 2027 onvoldoende productiecapaciteit is in situaties van piekvraag en weinig hernieuwbare opwek en importmogelijkheden. De zogenaamde Adequacy Reserve Margin heeft dan een tekort van bijna 1GW. Dit probleem zou ontstaan omdat verschillende Nederlandse elektriciteitscentrales van de markt verdwijnen door concurrentie met buitenlandse centrales die niet met een dergelijke heffing worden geconfronteerd. Het risico wordt richting 2030 en 2035 weer kleiner naarmate de hernieuwbare opwek en opslagcapaciteit groeit. Het kabinet streeft naar klimaatneutraliteit voor de elektriciteitssector in 2035.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Uit onderzoek blijkt dat aanpassing van het prijspad leidt tot een beperkte toename van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de regeling. Het hanteren van hogere prijspaden dan hier voorgesteld leidt niet tot een effectievere prikkel voor duurzame investeringen in de elektriciteitssector. Dit komt doordat de businesscase voor duurzame opwek van elektriciteit, mede door de huidige hoogte van de ETS-prijs, nu al geen financiële belemmeringen kent. Ook als de ETS-prijs daalt onder de nationale minimumprijs is bijdrage aan de business case voor hernieuwbare opwek beperkt, omdat de groothandelprijzen op de geïntegreerde elektriciteitsmarkt dan veelal worden bepaald door kolen- en gascentrales in het buitenland.
5. Nagestreefde doelmatigheid	<p>Een hoger minimumprijspad zou ook bij de industrie leiden tot een groter risico op verlies van productie en marktaandeel. Ter illustratie, onderzoek schat in dat er 5% kans is op een prijsval van 30% t.o.v. de verwachte gemiddelde ETS-prijs.</p> <p>Sluiting van centrales bij een substantiële heffing zou leiden tot CO2-reductie in Nederland, maar de CO2-uitstoot in het buitenland zou navenant toenemen, waardoor het klimaatprobleem er niet kleiner door</p>

⁷ Kamerstukken II vergaderjaar 2022/2023, 36202, nr. 111.

	wordt.
6. Evaluatieparagraaf	De gehele wet minimumprijs voor elektriciteitsopwekking zal zoals in die wet is vastgesteld drie jaar na het moment van inwerkingtreding worden geëvalueerd. Daarmee zal de evaluatie in 2025 plaatsvinden. Bij die evaluatie zal de doeltreffendheid en doelmatigheid van de gehele maatregel worden beoordeeld en zal tevens opnieuw aandacht zijn voor de hoogte van het prijspad. Voor de evaluatie kan gebruik worden gemaakt van realisatiecijfers en prognoses over de CO2 uitstoot van verschillende sectoren.

CO2 heffing glastuinbouw

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het doel van de voorgestelde maatregel is om de glastuinbouwsector te stimuleren het restemissiedoel van 4,3 Mton broeikasgasemissies in 2030 te halen..
2. Beleidsinstrument(en)	Een fiscale CO2-heffing is hierbij om verschillende redenen een effectiever middel dan het huidige collectieve kostenvereveningssysteem om ondernemers te prikkelen tot verduurzaming. In de eerste plaats is de hoogte van de heffing vooraf bekend in plaats van achteraf. De ondernemer kan daarmee beter rekening houden met de heffing in zijn of haar bedrijfsvoering. In de tweede plaats verplicht het fiscale stelsel individuele ondernemers om aangifte te doen van hun emissies. Deze individuele afrekenbaarheid stimuleert individuele ondernemers om hun broeikasgasemissies te reduceren. Dit versterkt in de derde plaats het draagvlak voor de doelstelling van de heffing omdat iedere ondernemer in de glastuinbouw bijdraagt op basis van de eigen uitstoot in plaats van de gemiddelde uitstoot.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De budgettaire opbrengst is weergegeven in tabel 1.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De glastuinbouwsector wordt geraakt door dit voorstel. In dit wetsvoorstel wordt uitgegaan van een tarief van € 1,35 per ton kooldioxide in 2025 dat lineair oploopt naar € 6,80 in 2030. Dit tariefpad volgt uit een studie van Berenschot en Kalavasta naar verschillende maatvoeringen van de CO2-heffing glastuinbouw. ⁸ Uit deze studie blijkt dat de wijzigingen in de energiebelasting reeds zorgen voor een forse reductie van broeikasgasemissies in de glastuinbouwsector. Daarmee blijkt een relatief bescheiden tarief voldoende om de emissiereductiedoelstelling voor 2030 te bereiken.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Het doel van de CO2-heffing glastuinbouw is om de restemissiedoelstelling van 4,3 Mton voor 2030 te borgen in combinatie met andere instrumenten. De heffing heeft daarmee een vergelijkbare doelstelling als de CO2-heffing industrie. Beide heffingen realiseren de betreffende sectordoelstellingen ook op een vergelijkbare manier door de tariefstelling van de heffing af te laten hangen van de mate waarin de emissiereductiedoelstelling voor 2030 wordt gerealiseerd.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Binnen het fiscale stelsel zijn er verschillende mogelijkheden om glastuinbouwbedrijven aan te zetten tot verduurzaming. Bovenop deze mix aan reeds bestaande beleidsmaatregelen, komt de CO2-heffing glastuinbouw die als primair doel heeft de emissiereductiedoelstelling voor 2030 te verwezenlijken. De heffing dient daarmee als sluitstuk voor de verschillende generieke maatregelen en maatregelen die ten behoeve van de glastuinbouw wordt genomen en als borging van de emissiereductiedoelstelling.
6. Evaluatieparagraaf	Het kabinet heeft het voornemen om de CO2-heffing glastuinbouw in 2025 te evalueren. Per 1 januari 2025 gaan de rapportageverplichtingen van ETS2 in. Op dat moment is dan ook beter in beeld wat de samenhang tussen ETS2 en de CO2-heffing glastuinbouw is. Gegevens over de grondslag van de heffing voor evaluatie worden bij RVO aangeleverd.

⁸ Berenschot (2023), Rekenmodel individueel sectorsysteem glastuinbouw. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van LNV, 2 maart 2023.

Afschaffen verlaagd tarief glastuinbouw

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het doel van de voorgestelde maatregel is om de energietransitie in de glastuinbouw te ondersteunen, een vorm van staatssteun af te schaffen en een budgettaire opbrengst te realiseren.
2. Beleidsinstrument(en)	Het beleidsinstrument dat wordt ingezet is een wijziging in de energiebelasting waardoor om de verlaagde energiebelastingtarieven op aardgas voor de glastuinbouwsector geleidelijk af te schaffen.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Onder de huidige regeling worden er belastinginkomsten misgelopen doordat er een verlaagd belastingtarief geldt voor aardgas voor glastuinbouwbedrijven. De opbrengst wordt weergegeven in tabel 1. Daarbij is ook het interactie-effect weergegeven met een andere maatregel die deze sector raakt, het inperken van de inputvrijstelling voor elektriciteitsopwekking door middel van aardgas. Voor de geleidelijke afschaffing van de verlaagde tarieven is wel vereist dat de Europese Commissie voldoende redenen ziet om de instandhouding van de verlaagde tarieven na 2024 toe te staan. Hiertoe heeft het Ministerie van LNV de eerste verkennende gesprekken met de Europese Commissie gestart. Of de Europese Commissie het Nederlandse voorstel toestaat, hangt mede af van de verbetering van het CO2-kostenvereveningssysteem. In het geval de instandhouding niet door de Europese Commissie wordt toegestaan, worden de verlaagde tarieven per 1 januari 2025 afgeschaft.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De kostenstijging voor de glastuinbouwsector is aanzienlijk. In de glastuinbouw stijgen de energiekosten voor bepaalde bedrijven fors, tot +99%. Vooral bedrijven met een lager totaal gasverbruik (kleinere bedrijven; veel verbruik in schijf 1 en 2), veel eigen gebruik van elektriciteit uit de WKK (zoals belichte kassen) en bedrijven met een gasketel zien de kosten stijgen. Deels kan de kostenstijging voor tuinders met WKK beperkt worden door meer elektriciteit aan het net te leveren.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Onderzoek van Trinomics en BlueTerra laat zien dat met deze fiscale maatregelen in 2030 een emissiereductie van 0,8 Mton kan worden gerealiseerd. Uit analyses van Berenschot en Kalavasta komt een vergelijkbare emissiereductie voort. ⁹
5. Nagestreefde doelmatigheid	In de laatste evaluatie van de energiebelasting is geconcludeerd dat deze specifieke regeling voor de glastuinbouwsector doelmatig is. De afschaffing hiervan kan alternatieve bronnen van warmte en elektriciteit voor de glastuinbouw laten renderen, waar dit nu niet het geval is. Neveneffecten van de vormgeving zijn schaalvergroting in de glastuinbouw, groter aanbod voor netlevering van elektriciteit door glastuinbouwbedrijven.
6. Evaluatieparagraaf	De regeling wordt niet geëvalueerd, aangezien het een afschaffing van een regeling betreft. Alleen bestaande regelingen worden in de vijfjaarlijkse evaluatie van de energiebelasting meegenomen.

⁹ Berenschot (2023), Rekenmodel individueel sectorsysteem glastuinbouw. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van LNV, 2 maart 2023.

Afschaffen vrijstellingen duaal gebruik kolen en productie van cokes

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	<p>De wetswijziging schaft de vrijstellingen in de kolenbelasting voor duaal gebruik kolen en de productie van cokes af. Met het vervallen van de vrijstellingen beoogt het kabinet om de grondslag van de kolenbelasting te vergroten en daarmee een aanvullende budgettaire opbrengst te realiseren.</p> <p>Daarnaast en in aanvulling op het EU ETS en de nationale CO2-heffing industrie wordt met het afschaffen van de vrijstellingen een extra prijs gezet op de CO2-uitstoot. Ook wordt explicieter een prijs gezet op uitstoot van andere luchtvervuilende stoffen door kolengebruik. Afschaffing van de vrijstelling geeft hiermee een additionele prijsprikkel om in de staalproductie over te stappen op een duurzamere en schonere productiemethode zonder gebruik van kolen en zodoende het uitfaseren van kolengebruik in Nederland.</p>
2. Beleidsinstrument(en)	<p>De huidige mogelijkheid voor bedrijven om een vrijstelling te verkrijgen het duaal gebruik kolen en de productie van cokes vervalt.</p>
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	<p>De afschaffing van de vrijstellingen in de kolenbelasting voor duaal gebruik kolen en de productie van cokes leidt tot een budgettaire opbrengst van 85 miljoen in 2028 . Vanwege de afbouw van het gebruik in 2029 en 2035 is de structurele opbrengst 5 miljoen per jaar.</p>
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	<p>Gebruik van kolen voor staalproductie is vrijgesteld in buurlanden (VK, Frankrijk, Duitsland). In andere landen wordt niet overwogen om de vrijstellingen te laten vervallen. Nederland pleit in het kader van de onderhandelingen over de herziening van de Richtlijn energiebelastingen voor het in Europees verband afschaffen van de vrijstellingen.</p> <p>Het vervallen van de vrijstellingen leidt daarom tot een unilaterale lastenstijging gedurende de periode van kolengebruik. Dit zal waarschijnlijk de winstgevendheid van internationaal concurrerende bedrijven beperken. Het aanvullende effect van de afschaffing is echter tijdelijk van aard vanwege de bestaande noodzaak vanuit EU ETS en de nationale CO2 heffing om te verduurzamen en de koleninzet af te bouwen.</p>
4. Nagestreefde doeltreffendheid	<p>De maatregel heeft vrijwel geen effect op het reduceren van broeikasgasemissies op mondiaal niveau. EU ETS en de CO2-heffing voor de industrie zijn op zich voldoende om de staalproductie te verduurzamen en de CO2-uitstoot sterk te verminderen. Gratis ETS-rechten worden door de Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) versneld afgebouwd tot nul in 2035, en het ETS-emissieplafond daalt naar nul in 2040. Daarnaast heeft het kabinet in het Belastingplan 2023 de nationale CO2-heffing verder aangescherpt. Dit maakt het al onvermijdelijk dat staalproductie verduurzaamt.</p> <p>De maatregel biedt aanvullende borging voor lokale milieuwinst. De maatregel beïnvloedt namelijk de keuze tussen verduurzamingsopties, waarbij de optie van CCS in combinatie met kolengebruik minder aantrekkelijk wordt. Ook is de maatregel een extra stok achter de deur voor de verlaging van productievolumes indien de beoogde verduurzaming achterblijft. Uitfasering van kolengebruik geeft lokaal forse milieuwinst door minder overlast van o.a. geur, stof, geluid, zware metalen, fijnstof en stikstof. Hoe de milieuschade van verplaatsing van lokale uitstoot mondiaal</p>

	<p>netto uitpakt is niet op voorhand te zeggen.</p> <p>Vanuit het budgettaire perspectief is de maatregel tijdelijk doeltreffend. De extra opbrengst is immers tijdelijk van aard en zal afnemen door een sterke afname van kolengebruik vanwege het dalende emissieplafond van het EU ETS.</p>
<p>5. Nagestreefde doelmatigheid</p>	<p>De maatregel lijkt voldoende doelmatig. Het vervallen van vrijstellingen vereenvoudigt de uitvoering van de kolenbelasting.</p> <p>Wel creëert de maatregel, als die ingaat per 2028, het risico dat de verduurzaming van de industrie wordt vertraagd door een verminderd vermogen tot investeren in verduurzaming.</p>
<p>6. Evaluatieparagraaf</p>	<p>De regeling wordt niet geëvalueerd, aangezien het een afschaffing van een regeling betreft. Alleen bestaande regelingen worden in de vijfjaarlijkse evaluatie van de energiebelasting meegenomen.</p>

Afschaffen vrijstellingen metallurgische en mineralogische procedés

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	De wetswijziging schaft de vrijstellingen in de energiebelasting voor metallurgische en mineralogische procedés af. Met het vervallen van de vrijstellingen beoogt het kabinet om de grondslag van de energiebelasting te vergroten en daarmee een aanvullende budgettaire opbrengst te realiseren. Daarnaast vergroot de maatregel ook de prikkel voor metallurgische en mineralogische bedrijven om te verduurzamen.
2. Beleidsinstrument(en)	De huidige mogelijkheid voor bedrijven om een vrijstelling te verkrijgen voor hun gas en elektriciteitsinzet vervalt.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Het afschaffen van de vrijstellingen voor energie-intensieve industriële processen per 2025 zorgt voor een vergroting van de belastinggrondslag in 2025. De budgettaire opbrengst hiervan is € 166 miljoen in 2025 en € 196 miljoen in 2030. De budgettaire opbrengst in hieronder weergegeven.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Afschaffing van de vrijstellingen raakt bedrijven in de sectoren met SBI code 2013, 23, 24 en 25. In onderzoek naar de impact van de afschaffing van de vrijstellingen in de energiebelasting voor metallurgische en mineralogische procedés uitgevoerd door Trinomics zijn de financiële gevolgen voor verschillende sectoren in kaart gebracht. Voor alle sectoren nemen de energiekosten toe met percentages variëren tussen de 3% en 20%.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De bestaande vrijstellingen zijn in de evaluatie van de energiebelasting "waarschijnlijk doeltreffend" geëvalueerd voor het behoud van de concurrentiepositie maar niet doeltreffend voor het behalen van klimaatdoelstellingen. Het vervallen van de doelstelling vergroot de prikkel tot verduurzaming. Ook wordt een budgettaire opbrengst gerealiseerd door vergroting van de grondslag van de energiebelasting. Het kabinet stelt verder voor om de vrijstelling voor de productie van waterstof door middel van elektrolyse te behouden. Zonder (behoud van) de vrijstelling zou de productie van waterstof door middel van elektrolyse dubbel worden belast omdat waterstof in de energiebelasting wordt aangemerkt als aardgas, waardoor energiebelasting verschuldigd is bij levering aan de eindgebruiker. Zonder deze vrijstelling zou een ongelijke fiscale behandeling ontstaan van waterstof ten opzichte van elektriciteit en gas. Het kabinet acht dit onwenselijk, temeer aangezien het kabinet waterstof als duurzame energiedrager wil stimuleren. Door de productie van waterstof met elektrolyse vrij te stellen wordt deze ongelijke behandeling voorkomen. De maatregel is daarmee doeltreffend.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De vrijstellingen zijn in de evaluatie van de energiebelasting beperkt doelmatig geëvalueerd. Het kabinet neemt ook andere maatregelen om de verduurzaming van de industrie te stimuleren.
6. Evaluatieparagraaf	De regeling wordt niet geëvalueerd, aangezien het een afschaffing van een regeling betreft. Alleen bestaande regelingen worden in de vijfjaarlijkse evaluatie van de energiebelasting meegenomen.

Beperken vrijstelling elektriciteitsopwekking

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
1. Doel(en)	Het doel van de voorgestelde maatregel is dubbele belastingheffing te voorkomen in de keten van elektriciteit.
2. Beleidsinstrument(en)	Het beleidsinstrument dat wordt ingezet is een wijziging in de energiebelasting waardoor: 1. De inputvrijstelling voor aardgas wordt beperkt tot aardgas dat wordt ingezet in elektriciteitsopwekking voor het net. 2. De outputvrijstelling voor elektriciteit die is opgewekt met een WKK vervalt.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	De budgettaire opbrengst is weergegeven in tabel 1. Hierbij is ook gekeken naar de overlap met een andere maatregel, namelijk de afschaffing van het verlaagd tarief voor de glastuinbouw.
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Voor industriële bedrijven met WKK geldt ook dat kleinere bedrijven een grotere stijging van de energiekosten ondervinden. Waar bij grote bedrijven. Waar bij grote bedrijven met WKK de energiekostenstijging rond de 5-10% is, kan dit bij kleinere bedrijven (bijv. kleine papierfabriek) verder oplopen tot 24%. Verder geldt dat de kosten meer stijgen bij bedrijven met weinig netlevering uit de WKK (t.o.v. bedrijven met meer netlevering). Kosten kunnen juist dalen bij bedrijven die gebruik maken van een WKK met <30% elektrische efficiëntie, omdat een deel van het aardgasverbruik bij deze installaties wordt vrijgesteld t.g.v. de maatregelen.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De inputvrijstelling heeft tot doel om dubbele heffing van energiebelasting te voorkomen. Deze doelstelling blijft met het beperken van de inputvrijstelling behouden. De vrijstelling voor aardgas wordt gelijk aan de energiewaarde van de geproduceerde elektriciteit plus een standaard factor voor het energieverlies. Daarmee wordt het deel van de energie-input dat wordt gebruikt voor elektriciteitsopwekking niet belast. Over elektriciteit die wordt afgenomen van het openbare net is juist wel energiebelasting verschuldigd. Ook is met het afschaffen van de outputbelasting energiebelasting verschuldigd over elektriciteit voor eigen gebruik. Daarmee wordt elektriciteit slechts één keer in de keten belast. Met het gelijktijdig afbouwen van de verlaagde tarieven voor de glastuinbouwsector blijft de prikkel om de WKK te gebruiken in plaats van een gasgestookte ketel in stand.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De huidige brede inputvrijstelling heeft tot doel om de productie van elektriciteit en warmte met WKK-installaties te stimuleren. De reden hiervoor is dat het een efficiënte vorm van elektriciteits- en warmteproductie is. CE Delft concludeert in de laatste evaluatie van de energiebelasting dat de bijdrage van aardgasgestookte WKK-installaties aan duurzaamheidsdoelstellingen geleidelijk afneemt. ¹⁰ Dit komt door de toenemende beschikbaarheid van duurzame warmte- en elektriciteitsbronnen zonder CO ₂ -uitstoot. Gasgestookte WKK-installaties worden hiermee geleidelijk het meer vervuilende alternatief. In lijn met de uitkomsten van voornoemde evaluatie stelt het kabinet voor om de inputvrijstelling te beperken. De verduurzaming van de elektriciteitsopwekking gaat zo snel dat PBL inmiddels verwacht dat in 2025 de gemiddeld CO ₂ -emissiefactor 0,19 kg per kWh bedraagt. ¹¹ Dit is ruim onder de CO ₂ -emissiefactor van een gemiddelde WKK-installatie die 0,3 kg per kWh bedraagt. Het installeren van nieuwe of het reviseren van bestaande WKK-installaties draagt dan ook niet langer bij aan de klimaatdoelstellingen.

¹⁰ CE Delft (2021), Evaluatie van de energiebelasting, evaluatie in opdracht van het Ministerie van Financien, maart 2021.

¹¹ PBL (2022), Klimaat- en Energieverkenning 2022, 1 november 2022, pagina 231.

6. Evaluatieparagraaf

De voorgestelde (beperkte) vrijstelling voor elektriciteitsopwekking zal in een volgende evaluatie van de energiebelasting worden meegenomen en worden beoordeeld op doeltreffendheid en doelmatigheid. Voor de evaluatie kunnen gegevens van het CBS en PBL over het aardgasgebruik en elektriciteitslevering van WKK's worden gebruikt.

Wetsvoorstel Wet aanpassing fiscale bedrijfsovergangsfaciliteiten 2024

Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)																									
BOR en DSR maatregelen in dit wetsvoorstel		<ol style="list-style-type: none"> 1. Vastgoedmaatregel: aan derden verhuurd vastgoed standaard aanmerken als beleggingsvermogen 2. Afschaffen 5% doelmatigheidsmarge voor BOR en DSR ab 3. Keuzevermogen: alleen onder BOR en DSR ab voor zover daadwerkelijk binnen onderneming gebruikt 4. Afschaffen dienstbetrekkingseis DSR ab bij schenking 5. Invoeren minimumleeftijd van 21 jaar bij BOR en DSR ab bij schenking 6. Aanpassingen vrijstelling goingconcernwaarde BOR 																							
1. Doel(en)		<ol style="list-style-type: none"> 1. Vereenvoudiging, minderen discussies en verbeteren doelmatigheid 2. Verbeteren doelmatigheid en rechtvaardiger maken 3. Rechtvaardiger maken, beperken oneigenlijk gebruik 4. Vereenvoudiging 5. Tegengaan onbedoeld gebruik 6. Verbeteren doelmatigheid en zorgen voor minder scheve verdeling gebruik BOR tussen klein- en grootbedrijf 																							
2. Beleidsinstrument(en)		N.v.t.																							
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk		Reeksen kunnen nog wijzigen als gevolg van certificering bij het CPB. Een min betekent een saldoverslechterende opbrengst.																							
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Maatregel</th> <th>2024</th> <th>2025</th> <th>2026</th> <th>2027</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Verhuurd vastgoed standaard aanmerken als beleggingsvermogen in de BOR/DSR ab</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>6</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Aanpassen vrijstellingspercentage BOR naar 70% boven € 1,5 miljoen ondernemingsvermogen</td> <td>24</td> <td>14</td> <td>16</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>Overige maatregelen BOR</td> <td>0</td> <td>6</td> <td>6</td> <td>9</td> </tr> </tbody> </table>				Maatregel	2024	2025	2026	2027	Verhuurd vastgoed standaard aanmerken als beleggingsvermogen in de BOR/DSR ab	5	6	6	7	Aanpassen vrijstellingspercentage BOR naar 70% boven € 1,5 miljoen ondernemingsvermogen	24	14	16	17	Overige maatregelen BOR	0	6	6	9
Maatregel	2024	2025	2026	2027																					
Verhuurd vastgoed standaard aanmerken als beleggingsvermogen in de BOR/DSR ab	5	6	6	7																					
Aanpassen vrijstellingspercentage BOR naar 70% boven € 1,5 miljoen ondernemingsvermogen	24	14	16	17																					
Overige maatregelen BOR	0	6	6	9																					
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren		<ol style="list-style-type: none"> 1. BOR en DSR ab beperkter 2. BOR en DSR ab beperkter 3. BOR en DSR ab beperkter 4. DSR ab ruimer 5. BOR en DSR ab beperkter 6. BOR voor sommigen ruimer en voor sommigen beperkter. Per saldo beperkter. 																							
4. Nagestreefde doeltreffendheid		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ten aanzien van de doelen 'vereenvoudiging en verminderen discussies' is de maatregel in hoge mate doeltreffend. In de praktijk vindt vaak discussie plaats over vastgoed en of dit wel of niet als ondernemingsvermogen kwalificeert en daarmee dus 																							

onder de BOR en DSR ab valt. Dit gaat ten koste van de capaciteit van de Belastingdienst. Door in de wet op te nemen dat aan derden verhuurd vastgoed beleggingsvermogen is, wordt de discussie op dit punt weggenomen. Dit leidt daarmee tevens tot een vereenvoudiging van de regeling. Wel is het zo dat de maatregel ook van toepassing is in situaties waarin wel direct duidelijk is dat een aan een aan een derde verhuurde onroerende zaak tot het ondernemingsvermogen behoort. In een dergelijke situatie draagt de maatregel niet bij aan benoemde doelen. Ook ten aanzien van het doel 'verbeteren doelmatigheid' is de maatregel in hoge mate doeltreffend. Voor aan derden verhuurde onroerende zaken zijn de BOR en DSR ab vanuit het doel van deze faciliteiten niet of minder nodig. In situaties waarin het onder de BOR en DSR ab laten vallen van aan derden verhuurde onroerende zaken wel bijdraagt aan de doelen van de BOR en DSR ab, is de maatregel niet of minder doeltreffend.

2. Voor het doel 'rechtvaardiger maken' is de maatregel doeltreffend. De doelmatigheidsmarge voor vennootschappen bevoordeelt een ab-houder ten opzichte van een IB-ondernemer die geen doelmatigheidsmarge kan toepassen. Dit vormt een inbreuk op de nagestreefde rechtsvormneutraliteit. Ook leidt de doelmatigheidsmarge tot een toename in het verschil ten opzichte van de verkrijger van enkel niet-ondernemingsvermogen. Het afschaffen van de doelmatigheidsmarge neemt de verschillen op deze punten weg. Ook voor het doel 'doelmatigheid' is de maatregel doeltreffend. Uit de evaluatie van de BOR en de doorschuifregelingen bleek dat de doelmatigheidsmarge niet doelmatig was. Door deze af te schaffen, vervalt dit ondoelmatige onderdeel van de BOR en de DSR ab.
3. Ten aanzien van het doel 'rechtvaardiger maken' is de maatregel in grote mate doeltreffend. Door de maatregel zien de BOR en DSR ab niet langer op de verkrijging van bedrijfsmiddelen voor zover die niet worden gebruikt in de onderneming, maar uitsluitend op bedrijfsmiddelen voor zover die worden gebruikt in de onderneming. Daarmee wordt een meer gelijke behandeling bereikt ten opzichte van andere verkrijgingen waarover schenk- of erfbelasting is verschuldigd. Deze maatregel bevordert voorts het 'level playing field' tussen verkrijgers van ondernemingsvermogen en verkrijgers van niet-ondernemingsvermogen die dat vermogen vervolgens wel gaan gebruiken binnen een onderneming. Ten aanzien van het doel 'beperken oneigenlijk gebruik' is de maatregel in grote mate doeltreffend. De maatregel maakt het minder aantrekkelijk om bijvoorbeeld een duurder vervoermiddel in te brengen in een onderneming (in een bv) en deze beperkt zakelijk te gaan gebruiken, met als hoofddoel het besparen van erf- of

schenkbelasting. Dat de maatregel enkel geldt voor bedrijfsmiddelen met een waarde in het economische verkeer van ten minste € 100.000 en ten minste 10% gebruik voor andere dan ondernemingsdoeleinden, vermindert de doeltreffendheid van de maatregel ten aanzien van de drie genoemde doelen.

4. Met betrekking tot het doel 'vereenvoudiging' is deze maatregel doeltreffend. De dienstbetrekkingseis vormt een administratieve last en kan in bijzondere situaties lastige vraagstukken oproepen. Uit de evaluatie bleek dat de dienstbetrekkingseis niet doeltreffend is. Door de dienstbetrekkingseis af te schaffen, wordt de DSR ab eenvoudiger zonder dat dit ten koste gaat van de doeltreffendheid van de DSR ab.
5. Met betrekking tot het doel 'oneigenlijk gebruik' is de maatregel enigszins doeltreffend. Met oneigenlijk gebruik wordt in dit verband de situatie bedoeld dat sprake is van toepassing van de BOR of DSR ab, zonder dat sprake is van een reële bedrijfsopvolging. Als een onderneming geschonken wordt aan een kind of jongere, is de kans dat sprake is van een reële bedrijfsopvolging kleiner dan wanneer de onderneming geschonken wordt aan iemand die al wat meer studie- of werkervaring heeft opgedaan. De maatregel leidt echter tot overkill in situaties waarin een reële bedrijfsopvolging op jongere leeftijd was voorzien. Daarentegen kan er ook bij een leeftijd van 21 jaar of ouder sprake zijn van een niet-reële bedrijfsopvolging.
6. Met betrekking tot het doel 'verbeteren doelmatigheid' is de maatregel gedeeltelijk doeltreffend. Door de verlaging van de vrijstelling van de BOR van 83% naar 70% wordt de BOR doelmatiger. De verhoging van het grensbedrag naar € 1,5 miljoen verkleint de doelmatigheid. Per saldo is naar verwachting sprake van een verbetering van de doelmatigheid. Met betrekking tot het doel "minder scheve verdeling gebruik BOR tussen klein- en grootbedrijf" is de maatregel doeltreffend doordat de faciliteit voor bedrijfsopvolgers van grote bedrijven minder ruim wordt.

5. Nagestreefde doelmatigheid

De doelmatigheid van de maatregelen hangt nauw samen met de doeltreffendheid. Waar geen sprake is van volledige doeltreffendheid, kan ook geen sprake zijn van volledige doelmatigheid. De maatregelen leveren per saldo een budgettaire opbrengst op waardoor de verhouding tussen de in te zetten instrumenten voor het behalen van de doelstellingen en het realiseren van de doelstellingen als positief beoordeeld kan worden. Er kunnen nog aanvullende stappen gezet worden om de BOR en DSR ab nog doelmatiger en eenvoudiger te maken en om oneigenlijk gebruik verder te beperken. Zoals in de memorie van toelichting op het wetsvoorstel is beschreven, worden aanvullende maatregelen uitgewerkt die bijdragen aan genoemde doelen. Deze maatregelen kunnen worden opgenomen in een toekomstig wetsvoorstel.

6. Evaluatieparagraaf

De nu voorgestelde aanpassingen worden betrokken in de volgende evaluatie van de fiscale regelingen gericht op bedrijfsoverdracht die conform de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek over vijf tot zeven jaren zal plaatsvinden.